

S I N T E Z A

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (referitor la securitatea aprovizionării cu gaze naturale) (număr unic 211/MEn/2026)

Nr.	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Biroul politici de reintegrare <i>Scrisoarea nr. 04-78-2917 din 09.03.2026</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se ia act
2.	Ministerul Finanțelor <i>Scrisoarea nr. 09/2-03/192/437 din 29.03.2026</i>	La Nota de fundamentare: Suplimentar la modificările prezentate, în cadrul Notei de fundamentare, compartimentul 4.2 „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” se propune de completat cu un alineat ce va reflecta prevederea exactă a sursei de finanțare a procurării gazelor naturale în scopul de creare a stocurilor de gaze naturale de către entitatea de aprovizionare - veniturile proprii ale acestei entități sau din veniturile operatorilor de sistem nelicențiați. Acest lucru este necesar pentru a evita afectarea financiară a bugetului de stat prin diferite instrumente indirecte.	Se acceptă Compartimentul 4.2 din Nota de fundamentare a fost completat cu următoarea frază: „ Acoperirea costurilor aferente creării și menținerii stocurilor de gaze naturale în conformitate cu art. 851 alin. (5) de către entitatea desemnată pentru aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene se estimează a fi acoperite prin plățile ce urmează a fi asigurate de către entitatea din regiunea transnistreană responsabilă pentru furnizarea gazelor naturale în această regiune unde activează operatori de sistem nelicențiați.”
3.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Scrisoarea nr. 03-989 din 23.03.2026</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se ia act
4.	Consiliul Concurenței <i>Scrisoarea nr. DJ-06/205-478 din 27 martie 2026</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se ia act
5.	Serviciul de informații și Securitate <i>Scrisoarea nr. IE/2890 din 25.03.2026</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se ia act
6.	Agenția Proprietăți Publice <i>Scrisoarea nr. 05-04-2086 din 24.03.2026</i>	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se ia act
7.	ANRE <i>Scrisoarea nr. 06-01/1966 din 25.03.2026</i>	La art. 85 ¹ , alin. (7) din Legea nr. 108/2016 se propune ca în prima propoziție, cuvântul „urmează” de substituit cu cuvintele „este în drept” pentru a exclude interpretarea eronată a prevederilor legale. Argumentare: Pentru a uniformiza mecanismul de creare și menținere a stocurilor obligatorii de gaze naturale, prin analogie cu art. 108 ³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale se propune de	Se acceptă Textul a fost redactat.

		reglementat dreptul (nu obligația) entității de aprovizionare cu gaze naturale de a delega executarea obligației de stocare către alți traderi și/sau furnizori de gaze naturale licențiați în Republica Moldova și/sau în alte țări părți ale Comunității Energetice.	
		1. La art. 85¹ , alin. (7²) în propoziția a doua de substituit sintagma „aprobarea Agenției și organului” cu sintagma „cu condiția acceptării de către Agenție urmare a consultării cu organul”. Argumentare: În scopul excluderii unor proceduri suplimentare privind aprobarea, de către Consiliul de administrație al Agenției a unei hotărâri separate referitoare la utilizarea unei cantități de gaze naturale ce depășește limita lunară ce face obiectul obligației de stocare a gazelor naturale, se propune simplificarea procesului respectiv. În acest sens, propunem înlocuirea mecanismului de aprobare de către ANRE a unei hotărâri în acest sens cu un proces simplificat bazat pe acceptul Agenției, emis în urma consultării cu Ministerul Energiei, în calitate de organ central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei. Or, în contextul unor eventuale situații excepționale în sectorul gazelor naturale, este esențial ca autoritățile competente să poată acționa rapid și eficient.	Se acceptă Textul a fost redactat.
		2. Art. 108², alin. (3) se completează la sfârșit cu următoarea propoziție: „Pentru anii stabiliți în calendarul prevăzut la art. 114 alin. (4), cota de piață va fi actualizată de Agenție ținând cont de cantitățile de gaze naturale consumate în trimestrul precedent de către consumatorii care au migrat de la un furnizor la altul la situația din 1 aprilie a anului.”. Argumentare: În contextul aprobării de către Agenție a calendarului de liberalizare a pieței gazelor naturale, la 1 aprilie 2026 consumatorii mari, respectiv 1 aprilie 2027 consumatorii mijlocii, urmează să procure gaze naturale de pe piața concurențială fiind restricționat accesul la furnizarea în cadrul obligației de serviciu public prevăzute la art. 89 alin. (1). În aceste condiții, pentru anii 2026 și 2027 cota de piață din trimestrul precedent nu va reflecta realitatea pieței gazelor naturale la momentul stabilirii obligației de stocare. Respectiv, în cazul menținerii formulării actuale, furnizorului cu obligație de serviciu public îi va fi impusă o obligație de stocare disproporționat de mare. Prin urmare, propunerea de completare a alin. (3), art. 108² la Legea nr. 108/2016 va lua în calcul volumele de gaze naturale aferente consumatorilor care vor migra de la un furnizor la altul.	Se acceptă Ținând cont de caracterul tranzitoriu/temporar al acestei prevederi, care conform calendarului prevăzut la art. 114 alin. (4) și aprobat de ANRE prin Hotărârea nr. 564/2025, ar urma a fi aplicată doar în anul 2026 și 2027, propunerea respectivă a fost integrată în art. II alin. (3) al prezentului proiect de lege.
8.	Aviz suplimentar ANRE Scrisoarea nr. 06-01/3001 din 05.05.2026	1. După art. I.- Articolul 85¹ alin. (8) de completat cu un nou articol, după cum urmează: - Art. II. – Articolul 108² din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193 – 203, art. 415) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: - alineatul (3) – textul „30 aprilie” se substituie cu textul „15 mai”. Argumentare: În corespundere cu art. 108² alin (3) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, anual, până la data de 30 aprilie, Agenția stabilește și aprobă, în baza informației prezentate de furnizori, cantitatea totală de gaze naturale care urmează să fie stocată, lista furnizorilor de gaze naturale de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale care urmează să instituie stocuri de gaze naturale, precum și cantitățile de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare. În acest context, se propune modificarea termenului prevăzut de „30 aprilie” cu termenul „15 mai” din următoarele considerente. 1) Determinarea cotei de piață.	Se acceptă Textul a fost redactat. Ținând cont de modificările efectuate la art. 108² din Legea nr. 108/2016, denumirea proiectului Legii se va modifica după cum urmează: „<i>proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (referitor la securitatea aprovizionării cu gaze naturale)</i>”.

		Potrivit prevederilor alin (3) al aceluiași articol din Legea nr. 108/2016, cantitatea de gaze naturale ce urmează să fie stocate, de către fiecare furnizor de gaze naturale obligat, se stabilesc de Agenție ținând cont de <i>cota de piață a fiecărui furnizor de gaze naturale obligat, pentru trimestrul precedent</i>. Cota de piață aferentă trimestrului I, a fiecărui furnizor de gaze naturale se determină în baza cantităților de gaze naturale furnizate către consumatorii finali. În corespundere cu anexa nr. 11, Instrucțiunea la Sistemul de informații în baza căruia titularii de licențe din sectorul gazelor naturale prezintă informații ANRE, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 231/2023, privind aprobarea Sistemului de informații în baza căruia titularii de licențe din sectorul gazelor naturale prezintă rapoarte ANRE, <i>termenul de prezentare a Rapoartelor trimestriale este data de 25 a lunii următoare perioadei de raportare</i>. Corespunzător, cantitățile de gaze naturale furnizate pentru primul trimestru se prezintă Agenției la data de 25 aprilie. Suplimentar, menționăm că, ANRE a înregistrat precedente când titularii de licențe au prezentat rapoarte inclusiv la data de 28 aprilie. Urmare a celor expuse, menționăm că pentru a determina cota de piață a furnizorilor obligați de a constitui stocuri de gaze naturale, în corespundere cu art. 108² din Legea nr. 108/2016, ANRE examinează toate rapoartele transmise de către furnizori, precum și identifică toate datele necesare pentru a determina cota de piață respectivă. 2) Publicarea Raportului de monitorizare a pieței gazelor naturale. În conformitate cu art. 97⁵ alin (7) din Legea nr. 108/2016, trimestrial, Agenția elaborează și publică pe pagina sa web oficială, <i>raportul de monitorizare a pieței gazelor naturale</i>, în care se indică inclusiv prețurile medii înregistrate, <i>cantitățile tranzacționate</i>, numărul de furnizori și traderi, precum și indicatorii de concentrare a pieței. Raportul respectiv este o confirmare suplimentară a mărimilor cotelor de piață determinate pentru fiecare furnizor. 3) Transparența decizională. Având în vedere faptul că, Hotărârile ANRE privind instituirea obligației de stocare a gazelor naturale pentru perioada rece a anului au fost contestate în Instanța de judecată de către unii furnizori de gaze naturale, considerăm oportun asigurarea unui termen minim de 10 zile de consultare a proiectului Hotărârii de aprobare a cantităților de gaze naturale necesare a fi stocate, precum și a cotelor de piață aferente, cu părțile interesate, întru respectarea principiilor transparenței și a consultării efective a părților interesate în procesul decizional.	
		2. Art. II. se modifică în Art. III.	Nu se acceptă Urmare a modificării denumirii proiectului Legii, propunerea Agenției de modificare a art. 108² alin. (3) a fost integrată în art. I al proiectului.
9.	SRL „Vestmoldtransgaz” Scrisoarea nr.02-212 din 20.03.2026	Lipsa obiecțiilor și/sau propunerilor	Se ia act
10.	SA „Energocom” Scrisoarea nr. 1/10/06 - 1099 din 18.03.2026	1. La art. I pct. 1 din proiectul de lege se propune a nominaliza autoritatea competentă a determina consumul mediu anual de gaze, or, redacția actuală permite interpretări divergente între entitatea de aprovizionare cu gaze naturale și autoritatea de reglementare.	Se acceptă Textul a fost redactat.

2. La art. I pct. 4 din proiectul de lege se propune, la alineatul (7¹), substituirea sintagmei „se utilizează” cu sintagma „pot fi utilizate”, pentru a accentua caracterul facultativ al utilizării gazelor naturale stocate în contextul executării obligației de stocare.

Se acceptă parțial

Modul de utilizare a stocurilor în perioada 1 Noiembrie – 31 Martie este descris în alin. (7²), prin care nu se stabilește o limită lunară a stocurilor de gaze naturale ce pot fi utilizate în această perioadă, aceasta limita stabilind doar cantitatea maxima a stocurilor a fi utilizată lunar.

Astfel, nu se consideră necesar a modifica sintagma „se utilizează”, fiind păstrată aceiași formă redacțională similar prevederilor art. 108³ alin. (6) din Legea nr. 108/2016 aplicate în raport cu furnizorii cu obligația de stocare ce își desfășoară activitatea pe malul drept al Nistrului.

Totodată, întru definirea mai exactă a termenului până la care entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene naturale urmează să asigure crearea stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare, enunțul cu care se propune a fi completat alin. (6) art. 85¹ a fost completat după textul „se creează gradual” cu textul „până la 1 noiembrie”.

3. La art. I pct. 4 din proiectul de lege se propune, la alineatul (7²), de completat după sintagma „sectorul gazelor naturale” cu textul „inclusiv în cazul creșterii excepționale a consumului de gaze naturale determinat de condiții meteorologice severe”.

Completarea este propusă în vederea clarificării circumstanțelor în care poate fi utilizată o cantitate de gaze naturale care depășește limita lunară stabilită pentru utilizarea stocurilor, totodată fără a fi la discreția entității de aprovizionare, fiind imperativă procedura de aprobare a Agenției și organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.

Nu se acceptă

Cererea de gaze naturale excepțional de mare, ce poate fi cauzată inclusiv de condiții meteorologice severe este definită în Regulamentul pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 728/2024.

În Regulamentul și Planul pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale sunt definite 3 niveluri de situații excepționale: nivelul de alertă timpurie, de alertă și de urgență.

Apariția unei cereri de gaze naturale excepțional de mare determinată de diferiți factori este specifică unei situații excepționale de alertă sau urgență.

Totodată, luând în considerare specificul livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană caracterizat printr-un grad ridicat de incertitudine determinat inclusiv de dependența de mecanisme externe de achitare al cantităților contractate, precum și întru excluderea unei interpretări a cazurilor justificate când poate fi permisă utilizarea de către entitatea de aprovizionare cu gaze naturale, în perioada 1 noiembrie – 31 martie, a unei cantități de

			gaze naturale ce face obiectul obligației de stocare, care depășește limita lunară stabilită, textul „ <i>în cazuri justificate ce ar preveni o situație excepțională</i> ” a fost substituit cu textul „ <i>în cazuri justificate ce întrunesc condițiile unei situații excepționale de urgență</i> ”.
11.	SA „Moldovagaz” Scrisoarea nr. 12-289 din 23.03.2026	Regiunea transnistreană se caracterizează printr-un grad ridicat de incertitudine în ceea ce privește continuitatea aprovizionării cu gaze naturale, determinat inclusiv de dependența de mecanisme externe de achitare al cantităților contractate. În aceste condiții, stocurile de gaze naturale nu pot fi tratate exclusiv ca un instrument de echilibrare sezonieră, ci constituie un element esențial de securitate energetică, inclusiv pentru acoperirea unor eventuale întreruperi totale ale livrărilor. Totodată, consumul de gaze naturale în regiune este caracterizat de o sezonalitate accentuată și de fluctuații semnificative determinate de condițiile meteorologice, ceea ce face imposibilă o repartizare uniformă a volumelor de gaze pe zile și luni. Experiența SA „Moldovagaz” demonstrează caracterul imprevizibil al consumului de gaze naturale și necesitatea intervenției operative în utilizarea rezervelor stocate. Spre exemplu, în octombrie 2020 SA „Moldovagaz” a înmagazinat în instalațiile de stocare subterană 50 mil m³ de gaze naturale pentru a le folosi în sezonul de rece 2020-2021. În realitate în lunile noiembrie 2020 - februarie 2021, cu temperaturi specifice perioadei, cererea consumatorilor a fost satisfăcută din volume contractate în bandă, lipsind necesitatea extragerii gazelor înmagazinate în depozite subterane din Ucraina. Însă în lunile martie și aprilie 2021, în contextul unor temperaturi anormal de joase din ultimele decenii ale lunilor menționate, SA „Moldovagaz” a fost nevoită să recurgă la extragerea gazelor naturale din instalațiile de stocare subterană din Ucraina - 30 mil m³ în luna martie și 20 mil m³ în luna aprilie. Pentru comparație, anomalia temperaturilor exterioare din luna aprilie 2020 a condiționat un consum de circa 100 mil m³ în raport cu lunile similare din perioada 2015-2020 de 52 – 65 mil m³. Aceste volume semnificative au fost extrase într-o perioadă în care, în mod obișnuit, consumul este în scădere, ceea ce evidențiază clar faptul că consumul de gaze naturale nu urmează un profil liniar sau predictibil lunar, necesitatea utilizării stocurilor poate apărea inclusiv în afara scenariilor standard, iar deciziile de utilizare trebuie luate rapid, în funcție de condițiile reale de consum. Mecanismul propus în art. 85¹ alin. (7²) privind stabilirea cantității maxime de gaze naturale, ce face obiectul obligației de stocare, care poate fi utilizată lunar, limitează semnificativ flexibilitatea operațională în exercitarea funcțiilor atribuite Entității de aprovizionare cu gaze naturale (în continuare - Entitate) privind asigurarea continuității furnizării gazelor naturale în regiunea transnistreană. În cazul unei creșteri bruște a consumului (ca urmare a unor perioade îndelungate de frig), al unor perturbări ale livrărilor, întârzierilor de finanțare, fluctuațiilor prețurilor la gaze (care condiționează reducerea volumelor achiziționate în condițiile unui buget determinat) sau al altor circumstanțe obiective, Entitatea va fi obligată să reacționeze imediat, în timp ce mecanismul propus în art. 85¹ al Legii nr.108/2016 necesită o coordonare administrativă suplimentară.	Nu se acceptă Așa cum este menționat și în avizul SA „Moldovagaz”, continuitatea aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene se caracterizează printr-un grad ridicat de incertitudine, determinat inclusiv de dependența de mecanisme externe de achitare al cantităților contractate. În aceste condiții, stocurile de gaze naturale constituie un element esențial de securitate energetică, inclusiv pentru acoperirea unor eventuale întreruperi totale ale livrărilor. În sezonul de încălzire 2025-2026, din cauza întârzierilor plăților pentru livrările curente de gaze naturale către malul stâng al râului Nistru, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, deja în luna noiembrie-decembrie 2025 a utilizat practic integral stocurile de gaze naturale stabilite conform Hotărârii ANRE nr. 502/2025, ceea ce a condus la o incertitudine și mai mare privind asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene în perioada ulterioară din sezonul de încălzire 2025-2026, precum și de creare a unor dezechilibre a sistemului de transport gaze naturale al Republicii Moldova. Întru diminuarea riscurilor de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, proiectul prevede utilizarea graduală în perioada 1 noiembrie – 31 martie a stocurilor de gaze naturale create de entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, precum și alinierea nivelului obligației de stocare a gazelor naturale în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2022/1032. Totodată, în scopul excluderii unor proceduri suplimentare privind aprobarea, de către Consiliul de administrație al ANRE a unei hotărâri separate referitoare la utilizarea unei cantități de gaze naturale ce depășește limita lunară ce face obiectul obligației

În consecință, apare o contradicție: Entitatea poartă responsabilitatea pentru fiabilitatea furnizării, însă posibilitatea acesteia de a utiliza prompt stocurile deja constituite este limitată de cerințele proiectului de lege.

Astfel, mecanismul propus în lege nu corespunde condițiilor reale de utilizare a stocurilor de către furnizori în perioada rece a anului, cu caracter neliniar și imprevizibil al consumului și afectează capacitatea de reacție operativă în situații critice, creează riscuri sporite pentru securitatea aprovizionării în regiune.

Aplicarea unei astfel de formule poate conduce la situații în care stocurile nu pot fi utilizate în volum suficient în perioade critice, afectând securitatea aprovizionării și continuitatea livrării către consumatorii protejați din regiunea transnistreană și a celor din partea dreaptă a r. Nistru prin dezechilibre ale sistemului de transport generat de către primii.

Totodată, atragem atenția asupra faptului, că directivele Uniunii Europene nu prevăd limitări directe pentru extracția rezervelor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare.

De asemenea, abordarea în cauză poartă un caracter inechitabil față de Entitate în comparație cu alți furnizori din Republica Moldova, pentru care actul normativ nu stabilește cantitatea maximă lunară, care poate fi utilizată din rezervă și nici necesitatea obținerii permisiunii de la ANRE și Ministerul Energiei pentru depășirea limitei stabilite pentru utilizarea stocurilor.

Deoarece sectorul gazier al regiunii transnistrene se află în afara controlului de reglementare al Republicii Moldova, mecanismele de compensare tarifară sau de piață a costurilor pentru constituirea stocurilor de gaze sunt, în fapt, inexistente.

Modificările propuse la art. 85¹ al Legii nr.108/2016 conduc la o majorare semnificativă a volumului stocurilor obligatorii de gaze naturale, în condițiile unei flexibilități limitate de utilizare al acestora în perioada rece a anului, ceea ce, în practică, înseamnă necesitatea atragerii unor resurse financiare considerabile pentru achiziția și stocarea gazelor, cu restricționarea ulterioară al utilizării acestora la necesitate.

În cadrul operării modificărilor în art. 85¹ al Legii nr.108/2016 este necesar de luat în considerație că de rând cu stocurile formate conform art. 85¹ aliniatul (5) în vigoare neuniformitățile sezoniere și zilnice se compensează prin livrările contractuale în bandă cu toleranță de $\pm 50\%$ de la valoarea medie zilnică lunară, utilizarea serviciului de flexibilitate prin stocare în conductă în mărime de circa 1,5 mil m³/zi, oferit de OST și utilizarea capacității de acumulare a ultimelor tronsoane ale conductelor magistrale de gaze naturale.

În rezultatul celor expuse, în vederea asigurării unui cadru funcțional și adaptat realităților sectorului, nu susținem proiectul modificării art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale în redacția prezentată (număr unic 211/MEn/2026) în același timp propunem următoarele modificări la art. 85¹ al Legii nr.108/2016 în vigoare:

de stocare a gazelor naturale, la propunerea ANRE este propusă o redacție ce simplifică procesul respectiv, fiind înlocuit mecanismul de aprobare de către ANRE a unei hotărâri în acest sens cu un proces simplificat bazat pe acceptul Agenției, emis în urma consultării cu Ministerul Energiei, precum și definită mai exact situația excepțională când poate fi acceptată utilizarea acestor stocuri peste limita lunară stabilită. De menționat că, un mecanism similar privind utilizarea graduală a stocurilor de gaze naturale a fost implementat în perioada sezonului de încălzire 2024-2025 de către SA „Energocom” în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016 și Hotărârii Guvernului nr. 365/2024.

Având în vedere situația specifică din regiunea transnistreană, în contextul în care întreprinderile care exploatează rețelele de gaze naturale și asigură furnizarea gazelor naturale în regiune nu aplică principiile stabilite în Legea nr. 108/2016 și acquisul comunitar, inclusiv ținând cont de incertitudinile privind livrările de gaze în această regiune, pentru a oferi un control mai mare autorităților constituționale ale Republicii Moldova privind modul de utilizare a acestor stocuri, în redacția actuală a art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 este propus acest mecanism de utilizare graduală a stocurilor.

Nu se acceptă
Mecanismul prevăzut la art. 85¹ are un caracter excepțional și temporar, determinat de specificul

		1. Aliniatul (1), art. 85¹ după cuvintele „Aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați se realizează de către entitatea desemnată de Agenție în conformitate cu art.7 alin. (1) lit.f³) (în continuare - entitate de aprovizionare cu gaze naturale) de adăugat textul „pentru o perioadă de un an, începând cu 1 aprilie”. Modificarea este necesară pentru asigurarea realizării ciclului de înmagazinare al gazelor naturale în depozite de stocare în perioada 1 aprilie - 1 noiembrie și asigurarea îndeplinirii obligațiunilor legate de prelevarea gazelor naturale înmagazinate în perioada rece a anului 1 noiembrie - 1 aprilie. Prin urmare, stabilirea unei perioade de desemnare a entității de aprovizionare cu gaze naturale, corelate cu durata unui an, considerăm justificată, pentru a asigura predictibilitate, stabilitate contractuală și o planificare adecvată a resurselor de gaze naturale.	situației existente, motiv pentru care este necesară menținerea unei flexibilități sporite în aplicare. În acest sens, perioadele mai scurte de desemnare permit o adaptare graduală a mecanismului, în funcție de evoluțiile tehnice, comerciale și instituționale, inclusiv în contextul obiectivului de integrare a regiunii în piața energetică națională. Totodată, este necesar de subliniat că durata mecanismului va putea fi revizuită și ajustată ulterior, dacă evoluțiile din sector vor justifica o astfel de intervenție. Prin urmare, propunerea privind instituirea unei perioade de până la un an nu poate fi acceptată.
		2. La alineatul (7) art. 85¹ după cuvintele „entitatea de aprovizionare cu gaze naturale urmează să delege executarea obligației de stocare către unul dintre traderi și/sau furnizorii de gaze naturale licențiați în Republica Moldova” de adăugat textul „sau autorizat pentru activitatea de trader și/sau furnizor în una din țări-membre din Uniunea Europeană”. Modificarea va permite executarea obligației de stocare prin intermediul traderilor și furnizorilor din Uniunea Europeană, care vor putea preda gazele naturale Entității în punctele de interconectare la frontieră, după cum sunt livrate gazele naturale în regiunea transnistreană în prezent.	Se acceptă Textul a fost redactat după cum urmează: „ ..., <i>entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să delege executarea obligației de stocare către alți traderi și/sau furnizori de gaze naturale licențiați în Republica Moldova și/sau în alte țări părți ale Comunității Energetice și/sau în statele membre ale Uniunii Europene.</i> ”
12.	Asociația obștească „Asociația Furnizorilor de Gaze Naturale din Republica Moldova” Scrisoarea nr. 9 din 26.03.2026	1. Art. 83 alin.(5) din Legea nr. 108/2016 Prevederile actuale: „În cazul în care se constată documentar faptul că un consumator final a consumat gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, consumatorul final achită contravaloarea gazelor naturale consumate, care se determină prin aplicarea sistemului paușal.” Necesitatea modificării: Cadrul legislativ actual, în special Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, nu prevede în mod expres competența operatorului sistemului de distribuție de a recupera contravaloarea gazelor naturale consumate neautorizat. Această normă a format practica conform căreia doar furnizorii sunt responsabili de adoptarea deciziei și încasarea, inclusiv prin instanțele judiciare a contravalorii gazelor naturale care au fost consumate prin ocolirea echipamentului de măsurare, în situația în care prejudiciul a fost suportat de către OSD. Și după încasarea banilor din contul consumatorilor, furnizorul compensează prejudiciile suportate de către OSD. Situația respectivă afectează, în condițiile liberalizării pieței și apariției mai multor furnizori, care nu au nici un interes în încasarea acestor sume de la consumatori, pentru că însuși furnizorul nu a fost prejudiciat, dar OSD nu au temei legal pentru apărarea efectivă a drepturilor sale. Avem prevederile Codului civil, normele cu privire la răspunderea delictuală și responsabilitatea transportatorului și legislația secundară, Regulamentele adoptate de către ANRE care prevede competența exclusivă a	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi susținută în redacția înaintată. Potrivit cadrului actual de reglementare, consumatorii finali se află în raporturi juridice directe cu furnizorii de gaze naturale, nu cu operatorii de sistem. Prin urmare, instituirea obligației consumatorului final de a achita direct operatorului de sistem contravaloarea gazelor naturale consumate prin ocolirea echipamentului de măsurare, denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat presupune modificarea conceptuală a modelului actual de relații dintre consumator, furnizor și operatorul de sistem. În acest sens, propunerea depășește obiectul prezentului proiect de lege, care vizează securitatea aprovizionării cu gaze naturale.

	furnizorului și pentru modificarea legislației secundare, este necesar modificarea Legii cu privire la gazele naturale, ca lege specială în domeniu. Propunerile înaintate de către AFGN: Introducerea după fraza „<i>consumatorul final achită</i>”, sintagma „<i>operatorului sistemului de distribuție</i>”. Argumentarea propunerilor: Această completare a art.83 alin.(5) din Legea nr. 108/2016 va avea următoarele efecte pozitive: 1. clarificarea titularului prejudiciului rezultat din consumul neautorizat de gaze naturale; 2. stabilirea explicită a competenței operatorului de sistem de a recupera contravaloarea gazelor naturale consumate fraudulos; 3. eliminarea interpretărilor divergente sau neîntemeiate existente în practică; 4. alinierea cadrului legislativ la principiile dreptului civil privind 5. răspunderea delictuală, potrivit căroră prejudiciul este recuperat de titularul dreptului lezat; 6. asigurarea unei aplicări eficiente a mecanismului de recuperare a prejudiciului, inclusiv prin aplicarea metodei paușale de calcul.	
	2. Art. 112 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 Prevederile actuale: „<i>Consumatorii finali, utilizatorii de sistem poartă răspundere pentru încălcarea legislației în domeniul gazelor naturale. Persoana care s-a conectat neautorizat la rețelele de gaze naturale sau care s-a conectat ilegal la instalația de utilizare a unui consumator final de gaze naturale achită operatorului de sistem la ale cărui rețele s-a conectat sau consumatorului final la a cărui instalație s-a conectat contravaloarea gazelor naturale consumate, care se determină conform sistemului paușal.</i>” Necesitatea modificării: Analiza prevederilor art. 112 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 relevă că sunt anumite cazuri în care consumatorii sunt responsabili față de OSD pentru consumul fraudulos a gazelor naturale: 1. Reglementarea incompletă a formelor de consum neautorizat, întrucât norma se referă exclusiv la conectările ilegale la rețele sau la instalațiile consumatorilor finali, fără a include explicit manipularea sau ocolirea echipamentelor de măsurare; 2. lipsa indicării exprese a titularului prejudiciului în situațiile de consum neautorizat realizat prin intervenții asupra echipamentelor de măsurare, prejudiciul fiind suportat exclusiv de către OSD; 3. interpretarea nefondată și arbitrară a titularului prejudiciului și a drepturilor delictuale, din considerentul că legea nu prevede expres cine este competent și responsabil de recuperarea contravalorii consumului neautorizat de gaze naturale; 4. necorelarea deplină a normei cu principiile generale ale răspunderii delictuale, potrivit căroră dreptul la despăgubire aparține persoanei al cărei drept sau interes legitim a fost lezat, care în cazul consumului neautorizat este OSD. Totodată, sunt și alte modalități de consum fraudulos a gazelor naturale, care prejudiciază operatorul sistemului de distribuție și, anume, consumul de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, care trebuie să fie prevăzute în această normă.	Nu se acceptă. Propunerea depășește obiectul prezentului proiect de lege, care vizează consolidarea securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene prin ajustarea mecanismului de creare și menținere a stocurilor de gaze naturale. Modificările propuse nu se referă la obiectivul proiectului, ci urmăresc revizuirea conceptuală a mecanismului de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, a competențelor autorităților implicate, a condițiilor de desemnare a entității responsabile și a regimului juridic aplicabil acesteia. Mecanismul prevăzut la art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 a fost instituit ținând cont de situația specifică existentă în regiunea transnistreană, unde activează operatori de sistem nelicențiați și unde nu sunt implementate principiile fundamentale ale acquis-ului comunitar și ale Legii nr. 108/2016 privind separarea activităților, licențierea, accesul la infrastructură și funcționarea pieței concurențiale a gazelor naturale. În aceste condiții, aplicarea integrală a mecanismelor concurențiale prevăzute pentru piața gazelor naturale de pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova nu este posibilă în prezent.

Propunerile înaintate de către AFGN: Modificarea prevederilor art.112 alin.(4) din Legea nr. 108/2016, prin expunerea acestora în următoarea redacție „<i>Consumatorii finali, utilizatorii de sistem poartă răspundere pentru încălcarea legislației în domeniul gazelor naturale. Persoana, în privința căreia s-a constatat consumul de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, precum și persoana care s-a conectat neautorizat la rețelele de gaze naturale sau care s-a conectat ilegal la instalația de utilizare a unui consumator final de gaze naturale, achită operatorului de sistem prejudiciat sau consumatorului final la a cărui instalație s-a conectat contravaloarea gazelor naturale consumate, care se determină conform sistemului pausal.</i>” Argumentarea propunerilor: Această redacție a prevederilor art.112 alin.(4) din Legea nr.108/2016 va avea următoarele efecte pozitive: 1. eliminarea lacunelor legislative existente, prin calificarea expresă a consumul de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități prin care consumul nu este înregistrat de echipamentul de măsurare, ca fiind încălcarea legislației în domeniul gazelor naturale; stabilirea certă a persoanei responsabile, prin indicarea expresă a operatorului sistemului de distribuție ca persoane îndreptățite să recupereze contravaloarea gazelor naturale consumate fraudulos. Această abordare este corectă din punct de vedere juridic și economic, pe motiv că prejudiciul cauzat prin consumul neautorizat de gaze naturale este suportat de operatorul sistemului de distribuție, deoarece: I. acesta este responsabil de exploatarea și administrarea infrastructurii de distribuție a gazelor naturale; I. acesta suportă consecințele tehnice și economice ale intervențiilor frauduloase asupra rețelei sau asupra echipamentelor de măsurare; I. pierderile de gaze naturale rezultate din consumul neautorizat se reflectă direct asupra bilanțului tehnologic al sistemului de distribuție. 3. asigurarea unei aplicări uniforme și previzibile a legislației, prin eliminarea interpretărilor divergente existente în practică; 4. asigurarea conformității reglementărilor cu principiile generale ale răspunderii delictuale, potrivit cărora obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care a cauzat fapta ilicită, iar dreptul la despăgubire aparține titularului dreptului.	Totodată, modificările propuse ar necesita o analiză complexă a impactului asupra cadrului normativ primar și secundar, inclusiv asupra atribuțiilor Ministerului Energiei și ale ANRE, a regimului de licențiere și a mecanismelor de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Subiectele invocate vor putea fi examinate în cadrul unei revizuirii ample a Legii nr. 108/2016, în funcție de evoluția procesului de integrare a regiunii din stânga Nistrului în spațiul energetic al Republicii Moldova și de implementarea principiilor acquis-ului comunitar în această regiune.
3. Propunerea de a exclude obligația furnizorului de gaze naturale de a constata consumul de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, cu atribuirea acestei competențe operatorului sistemului de distribuție, precum și atribuirea în competenței operatorului sistemului de distribuție recuperarea contravalorii gazelor naturale consumate neautorizat. (Argumentele acestei propuneri sunt expuse în Anexa nr.1) Argumente privind modificarea art.83 alin.(5) și art.112 alin.(4) din Legea nr.108/2016	Nu se acceptă. Propunerea depășește obiectul prezentului proiect de lege, care vizează consolidarea securității aprovizionării cu gaze naturale și ajustarea mecanismului aplicabil aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene.

La momentul actual constatăm că Legea nr.108/2016 nu prevede în mod clar, coerent și expres responsabilitatea pentru consumul de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, menținând o ambiguitate normativă incompatibilă cu o piață liberalizată și cu principiile fundamentale ale dreptului civil.

În condițiile separării funcționale a activităților din sectorul gazelor naturale, furnizorul nu este utilizator rețelei de distribuție sau transport și nu este titularul prejudiciului cauzat prin intervenții neautorizate asupra instalațiilor, ocolirea echipamentului de măsurare sau alte forme de consum neînregistrat. Prejudiciul este suportat exclusiv de operatorul sistemului, în calitatea sa de utilizator al rețelei și al infrastructurii afectate.

Raportul juridic care ia naștere în urma consumului neautorizat este, prin natura sa, un raport de răspundere delictuală, guvernat de dispozițiile Codului civil al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului cauzat prin faptă ilicită. Acest raport există între:

- operatorul sistemului (titularul dreptului de proprietate și al prejudiciului); și
- persoana responsabilă de consumul neautorizat.

Furnizorul nu este parte în acest raport juridic delictual și nu poate fi substituit, nici explicit, nici implicit, în drepturile procesuale ale operatorului de sistem.

Menținerea obligației furnizorului de a emite decizia referitoare la consumul neautorizat, de a calcula prejudiciul și de a iniția procedura de recuperare a prejudiciului în numele operatorului de sistem, reprezintă o denaturare a regimului juridic al răspunderii civile, o moștenire normativă a perioadei de integrare verticală a pieței și este incompatibilă cu structura actuală a sectorului gazelor naturale.

a) Încălcarea dreptului de proprietate și lipsa unui mecanism efectiv de protecție juridică

Reieșind din prevederile legislative actuale, în situația în care, furnizorul ar refuza sau ar omite să inițieze acțiuni judiciare pentru recuperarea prejudiciului, operatorul sistemului rămâne lipsit de orice mecanism efectiv de apărare a dreptului său de proprietate.

Această situație:

- contravine principiilor fundamentale ale dreptului civil;
- afectează dreptul de proprietate al operatorului asupra rețelei;
- creează un vid de protecție juridică inadmisibil într-un stat de drept.

Astfel, cadrul normativ actual condiționează exercitarea dreptului la acțiune al titularului prejudiciului de voința unui terț (furnizorul), ceea ce contravine principiilor răspunderii civile delictuale.

b) Contradicții și disfuncționalități generate de încălcarea principiului separării funcționale și a principiilor răspunderii delictuale

AFGN consideră că prevederile actuale ale Legii nr.108/2016, permit interpretarea și aplicarea incorectă a acestora în practică, atribuind în exclusivitate furnizorului toată responsabilitatea consumului de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare, pe când, situațiile de conectare neautorizată

Modificările propuse urmăresc revizuirea delimitării competențelor dintre furnizorii de gaze naturale și operatorii sistemelor de distribuție în ceea ce privește constatarea consumului neautorizat de gaze naturale, determinarea prejudiciilor și recuperarea contravalorii gazelor naturale consumate neautorizat. Aceste aspecte nu au legătură cu obiectul și finalitatea prezentului proiect de lege.

Totodată, modificările propuse au caracter conceptual și presupun revizuirea mecanismelor existente privind constatarea consumului neautorizat, raporturile dintre participanții la piața gazelor naturale, aplicarea principiilor răspunderii civile, precum și ajustarea corespunzătoare a actelor normative de reglementare aprobate de ANRE.

În aceste condiții, propunerea nu poate fi examinată în cadrul prezentului proiect de lege și urmează a fi analizată separat în contextul unei eventuale revizuirii complexe a cadrului normativ care reglementează raporturile dintre furnizori, operatorii sistemelor de distribuție și consumatorii finali.

la rețelele de gaze naturale, care, în esență reprezintă același consum neautorizat, ține de responsabilitatea OSD.

De exemplu, potrivit textului propus de către ANRE a prevederilor pct.861 din Regulamentul cu privire la furnizarea gazelor naturale nr.113/2019, decizia privind constatarea consumului neautorizat ar urma să fie emisă de „furnizorul cu cea mai mare cantitate de gaze naturale furnizată în ultima perioadă de facturare”.

Această abordare este fundamental eronată, deoarece:

- consumul neautorizat poate avea loc la un loc de consum care nu este deservit efectiv de furnizorul cu cea mai mare cantitate furnizată;
- în cazul existenței mai multor contracte sau al schimbărilor frecvente de furnizor, criteriul propus devine arbitrar și lipsit de relevanță juridică;
- furnizorul desemnat astfel poate să nu aibă nicio legătură factuală cu perioada, volumul sau circumstanțele consumului neautorizat.

În consecință, se creează:

- confuzie în stabilirea responsabilității;
- riscul contestării sistematice a actelor de constatare;
- imposibilitatea recuperării prejudiciului real suferit de operatorul de sistem.

Aceste disfuncționalități confirmă, încă o dată, inadecvarea transferării atribuțiilor de constatare și recuperare a prejudiciului către furnizori și demonstrează caracterul artificial și nefuncțional al mecanismului actual, motiv din care cadrul normativ urmează a fi completat cu reglementarea expresă a responsabilității operatorului sistemului de distribuție în vederea constatării și recuperării prejudiciului cauzat prin consumului de gaze naturale prin ocolirea echipamentului de măsurare, prin denaturarea indicațiilor acestuia sau prin alte modalități de consum neînregistrat de echipamentul de măsurare.

c) Soluția corectă într-o piață liberalizată

AFGN subliniază că actele de constatare a consumului neautorizat trebuie să fie întocmite exclusiv de operatorul de sistem, în calitatea sa de proprietar al rețelei și titular al prejudiciului, precum și, raportul juridic de răspundere delictuală trebuie să se desfășoare direct între operator și persoana responsabilă.

Furnizorul poate utiliza informațiile comunicate de operator doar în scopuri comerciale auxiliare, precum:

- recalcularea volumelor consumate;
- echilibrarea comercială;

fără a fi implicat în exercitarea drepturilor delictuale ale operatorului.

Concluzie

Prevederile actuale ale Legii nr.108/2016:

- contravine normelor imperative ale Codului civil privind răspunderea delictuală;
- afectează dreptul de proprietate al operatorilor de sistem;
- creează un vid de protecție juridică;
- creează situații inaplicabile și contradictorii în practică.

Prin urmare, AFGN constată stricta necesitate de modificare a cadrului legal referitor la delimitarea clară a responsabilităților, în conformitate cu principiile separării funcționale, dreptului civil și funcționării unei piețe libere și concurențiale a gazelor naturale.

13.	Asociația obștească „Asociația Furnizorilor de Gaze Naturale din Republica Moldova” Scrisoarea nr. 7 din 23.03.2026	1. Art.7 alin.(1) lit.f3)	Nu se acceptă
		Prevederile actuale: <i>„În domeniul reglementării activităților din sectorul gazelor naturale supuse reglementării prin licențiere și autorizare, Agenția: f³) desemnează entitatea propusă de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei pentru a asigura aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, precum și monitorizează activitatea acesteia.”</i> Propunerile înaintate de către AFGN: <i>„În domeniul reglementării activităților din sectorul gazelor naturale supuse reglementării prin licențiere și autorizare, Agenția: f³) organizează și desfășoară procedura de selecție a furnizorului de gaze naturale destinat aprovizionării regiunii transnistrene a Republicii Moldova, desemnează furnizorul selectat în conformitate cu criteriile stabilite în prezenta lege, pentru un termen de până la un an și monitorizează activitatea acestuia;“</i> Argumentarea propunerilor: Textul actual al art.7 alin.(1), lit. f³) conferă Agenției competența de a „desemna“ o entitate „propusă“ de ministerul de resort, fără nicio referire la criterii de selecție, proceduri transparente sau obligația de a verifica îndeplinirea unor condiții minime. Această formulare duce la adoptarea unui act administrativ lipsit de predictibilitate și verificabilitate Principiul legalității actelor administrative și principiul transparenței, consacrate atât în Legea nr. 100/2017 privind actele normative, cât și în Codul administrativ, impun ca orice decizie a unei autorități de reglementare cu efecte asupra pieței să fie fundamentată pe norme procedurale clare, publice și aplicabile în mod egal tuturor participanților. Astfel, prevederilor propuse de către AFGN țin să excludă total, referirea și desemnarea unor obligații publice unei entități nelicențiate în activitatea de furnizarea gazelor naturale. Prin instituirea unui mecanism de selectare a furnizorilor licențiați, bazat pe concurență liberă și pe principii liberalizării pieței gazelor naturale.	Propunerea nu poate fi susținută, întrucât nu corespunde situației juridice și operaționale specifice existente în regiunea transnistreană și depășește obiectul prezentului proiect de lege, care vizează consolidarea securității aprovizionării cu gaze naturale. Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică, precum și infrastructura electroenergetică și de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul efectiv al autorităților constituționale ale Republicii Moldova. În aceste condiții, autoritățile Republicii Moldova, inclusiv ANRE, nu pot asigura aplicarea deplină a principiilor care guvernează funcționarea pieței concurențiale a gazelor naturale. Articolul 85¹ instituie un mecanism special și temporar, aplicabil unei situații excepționale, în care în regiunea transnistreană nu sunt implementate principiile prevăzute de Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, inclusiv cele privind licențierea participanților la piață, separarea activităților, accesul la infrastructură și funcționarea mecanismelor concurențiale. În aceste condiții, desemnarea entității responsabile de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene nu reprezintă o procedură de atribuire a unui drept exclusiv de furnizare pe o piață concurențială, ci un mecanism special instituit în scopul asigurării continuității aprovizionării și al diminuării riscurilor aferente securității aprovizionării cu gaze naturale. Aplicarea unei proceduri competitive și instituirea unei obligații generale pentru furnizorii licențiați de a asigura aprovizionarea regiunii transnistrene ar presupune existența unui cadru operațional, contractual și instituțional compatibil cu regulile pieței concurențiale, condiții care în prezent nu sunt întrunite. Totodată, o asemenea abordare ar putea genera obligații și riscuri disproporționate pentru participanții la piață, în condițiile în care aceștia nu

			dețin control asupra infrastructurii și mecanismelor de distribuție și furnizare din regiunea respectivă. Mecanismul prevăzut la art. 85¹ are caracter temporar și urmărește exclusiv asigurarea continuității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali din regiunea transnistreană, fără a afecta funcționarea pieței gazelor naturale din Republica Moldova și fără a crea obstacole pentru dezvoltarea acesteia. Odată cu implementarea principiilor acquis-ului comunitar în regiunea transnistreană, inclusiv în ceea ce privește licențierea operatorilor, accesul la infrastructură, separarea activităților și funcționarea mecanismelor concurențiale, necesitatea acestui mecanism special va fi reevaluată, iar cadrul normativ va putea fi ajustat corespunzător.
	2. Art.13 alin.(2) Prevederile actuale: „<i>Licența pentru producerea gazelor naturale, licența pentru stocarea gazelor naturale acordă titularului dreptul de a desfășura tipul respectiv de activitate la instalația de producere, la instalație de stocare specificate în licență. Licența pentru furnizarea gazelor naturale și licența pentru tradingul de gaze naturale sunt valabile, în condițiile specificate în licențe, pe teritoriul Republicii Moldova pe care își desfășoară activitatea operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție licențiați. Numărul licențelor eliberate pentru activitățile respective nu este limitat, iar intrarea pe piața gazelor naturale a noilor producători, a noilor operatori ai instalațiilor de stocare, a noilor traderi și a noilor furnizori nu poate fi restricționată.</i>” Propunerile înaintate de către AFGN: Completarea articolului cu aliniatul (2¹), cu următorul conținut „<i>Nici un furnizor, trader sau altă entitate nu are dreptul exclusiv de furnizare a gazelor pe teritoriul regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați. Furnizorii de gaze naturale, precum și Operatorii sistemului de distribuție nelicențiați din regiunea transnistreană au dreptul să obțină licențe temporare emise de către ANRE, cu respectarea condițiilor stipulate în această lege.</i>” Argumentarea propunerilor: Anterior, în interpretarea și aplicarea normelor menționate, am observat crearea unui fundament juridic arbitrar privind desemnarea entității nelicențiate pentru furnizarea gazelor naturale în regiunea transnistreană. De exemplu, în Hotărârea ANRE nr. 490 din 18 august 2025 este menționat „<i>În conformitate cu art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016, coroborat cu art. VI alin. (2) din Legea nr. 249/2022, singura entitate care poate livra gaze naturale către malul stâng este S.A. «Moldovagaz», în temeiul Contractului privind livrarea gazelor naturale încheiat anterior cu SAP «Gazprom».</i>” Din acest considerent, constatăm necesitatea reglementării exprese a modului de furnizare a gazelor naturale în regiunea transnistreană, cu respectarea principiului concurenței libere și accesului nediscriminatoriu la activitatea de furnizare a gazelor naturale.	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi susținută, întrucât nu corespunde situației juridice și operaționale specifice existente în regiunea transnistreană. Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică, precum și infrastructura electroenergetică și de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află sub controlul efectiv al Guvernului Republicii Moldova. În aceste condiții, autoritățile Republicii Moldova, inclusiv ANRE, nu pot interveni în mod deplin și efectiv asupra organizării și funcționării pieței gazelor naturale și energiei electrice din regiunea respectivă. Articolul 85¹ instituie un mecanism special și temporar, aplicabil unei situații excepționale, în care în regiunea transnistreană nu sunt implementate principiile prevăzute de Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, inclusiv cele privind separarea activităților, licențierea operatorilor, funcționarea pieței concurențiale și achiziționarea gazelor naturale în condiții de piață. Aplicarea unei proceduri competitive în lipsa unui cadru operațional, contractual și instituțional clar în regiunea respectivă ar crea riscuri juridice și practice privind continuitatea aprovizionării consumatorilor finali.	

			Totodată, impunerea unei obligații generale furnizorilor licențiați din Republica Moldova de a asigura aprovizionarea consumatorilor din regiunea transnistreană ar putea genera sarcini disproporționate pentru participanții la piață, în condițiile în care aceștia nu dispun de control asupra infrastructurii, relațiilor contractuale și mecanismelor de distribuție/furnizare din regiunea respectivă. Mecanismul propus prin proiect are caracter temporar și urmărește asigurarea continuității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali din regiunea transnistreană, fără a afecta activitatea operatorului sistemului de transport și fără a crea distorsiuni nejustificate pe piața gazelor naturale din Republica Moldova. De asemenea, mecanismul permite, după caz, achiziționarea gazelor naturale de pe piața angro a Republicii Moldova pentru aprovizionarea consumatorilor finali din regiunea transnistreană, cu respectarea cadrului legal aplicabil și cu menținerea funcționării normale a pieței gazelor naturale. Odată cu implementarea principiilor acquis-ului comunitar în regiunea transnistreană, inclusiv în ceea ce privește separarea activităților, licențierea operatorilor, accesul la infrastructură, concurența și furnizarea gazelor naturale în condiții de piață, necesitatea acestui mecanism special va fi reevaluată, iar prevederile respective vor putea fi excluse sau ajustate corespunzător.
		3. Art. 85¹ alin.(1) Prevederile actuale: „Aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatori de sistem nelicențiați se realizează de către entitatea desemnată de Agenție în conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. f³) (în continuare – entitate de aprovizionare cu gaze naturale).” Propunerile înaintate de către AFGN: „Furnizorii de gaze naturale licențiați în Republica Moldova au obligația de a asigura aprovizionarea cu gaze naturale a consumatorilor din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, în condițiile stabilite prin prezentul articol. În acest scop, Agenția desemnează, prin procedură competitivă, unul sau mai mulți furnizori de gaze naturale licențiați (în continuare — furnizor desemnat), cărora le revine răspunderea directă pentru continuitatea aprovizionării.”	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi susținută, întrucât nu corespunde situației juridice și operaționale specifice existente în regiunea transnistreană și ar modifica fundamental mecanismul special instituit prin art. 85¹ din Legea nr. 108/2016. Articolul 85¹ a fost introdus pentru a răspunde unei situații excepționale, caracterizate prin lipsa implementării în regiunea transnistreană a principiilor prevăzute de Legea nr. 108/2016, inclusiv în ceea ce privește licențierea participanților la piață, separarea activităților, accesul reglementat la infrastructură,

„(1¹) Procedura competitivă de selecție a furnizorului desemnat se organizează de către Agenție cu cel puțin 90 de zile înainte de expirarea perioadei de desemnare în curs sau, în cazul primei selecții, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.”

„(1²) Criteriile de selecție sunt stabilite prin prezenta lege. Sunt eligibili să participe la procedura de selecție toți furnizorii și traderii care dețin licență de furnizare sau de trading a gazelor naturale valabilă pe teritoriul Republicii Moldova la data depunerii candidaturii, indiferent de data eliberării licenței, de cota de piață deținută sau de volumul de gaze comercializat anterior.

Candidatura se consideră admisibilă dacă solicitantul îndeplinește cumulativ următoarele condiții minime obligatorii: (a) deține licență de furnizare sau de trading a gazelor naturale valabilă, emisă de ANRE; (b) nu se află în procedură de insolabilitate, lichidare sau reorganizare judiciară la data depunerii candidaturii, certificat prin extras din Registrul de Stat al persoanelor juridice; (c) nu înregistrează datorii restante față de bugetul public național, certificate prin certificat fiscal emis cu cel mult 30 de zile anterior datei depunerii candidaturii; (d) a prezentat dovada posibilității furnizării gazelor naturale în regiunea transnistreană, pentru perioada desemnării. Procedura de selectare a furnizorului desemnat , poate fi aprobată de către ANRE în baza principiilor concurențiale, transparente și nediscriminatorii.”

„(1³) În situația în care niciun furnizor licențiat nu depune candidatură validă în cadrul procedurii competitive, sau în cazul unei crize energetice declarate în condițiile legii, Agenția poate desemna, pentru o perioadă de urgență de cel mult 3 luni, un furnizor, ales dintre furnizorii licențiați. În cursul perioadei de urgență, Agenția este obligată să inițieze o nouă procedură competitivă.”

Argumentarea propunerilor: Prevederile actuale ale art.851, care creează un regim derogatoriu față de regulile ordinare ale pieței, permițând desemnarea administrativă a unei singure entități fără obligativitatea deținerii licenței de furnizare a gazelor naturale și fără organizarea unei proceduri competitive de selecție. Acest mecanism a fost instituit într-un context caracterizat de circumstanțe excepționale, determinate de necesitatea asigurării continuității aprovizionării cu gaze naturale într-o regiune în care cadrul instituțional și juridic prezintă particularități semnificative.

În mod practic, de două ori la rând S.A. „Moldovagaz” a fost desemnată exclusiv ca entitate de furnizare a gazelor naturale în regiunea transnistreană, ceea ce instituie un monopol de facto în aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Această abordare nu corespunde cu principiile fundamentale ale liberalizării pieței gazelor naturale, consacrate atât în Legea nr. 108/2016, cât și în acquis-ul comunitar aplicabil Republicii Moldova în calitate de parte contractantă la Tratatul Comunității Energetice.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.47 din Directiva 2009/73/CE, „(1) Măsurile pe care le pot adopta statele membre în temeiul prezentei directive pentru a asigura condiții de concurență echitabile trebuie să fie compatibile cu tratatul, în special cu articolul 30, și cu legislația comunitară. (2) Măsurile menționate la alineatul (1) sunt proporționale, nediscriminatorii și transparente. Aceste măsuri pot fi puse în aplicare numai după notificarea Comisiei și după primirea aprobării acesteia.”

În situația de față, desemnarea S.A. „Moldovagaz” ca entitate unică de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, fără organizarea unui concurs transparent și bazat pe concurență liberă, contravine direct prevederilor art.4 și 47 din Directiva 2009/73/CE, care impune că orice autorizare a furnizorilor de gaze naturale trebuie să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Desemnarea administrativă directă a unei singure entități, fără procedură competitivă, contravine acestei cerințe.

funcționarea mecanismelor concurențiale și exercitarea atribuțiilor de reglementare și supraveghere de către autoritățile Republicii Moldova.

În aceste condiții, desemnarea entității responsabile de aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene nu reprezintă un mecanism de atribuire a dreptului de a desfășura activitatea de furnizare pe o piață concurențială, ci o măsură specială de securitate a aprovizionării, destinată asigurării continuității livrărilor către consumatorii finali dintr-o regiune aflată în afara controlului efectiv al autorităților constituționale ale Republicii Moldova.

Prin urmare, argumentele referitoare la existența unui presupus „monopol” sau la necesitatea organizării unei proceduri concurențiale nu pot fi analizate separat de realitățile juridice și operaționale existente în regiunea respectivă. Aplicarea unui mecanism concurențial presupune existența unei piețe funcționale, a unor condiții egale de acces și a posibilității exercitării efective a competențelor de reglementare și control, condiții care în prezent nu sunt întrunite.

Totodată, propunerea de instituire a obligației generale a tuturor furnizorilor licențiați de a asigura aprovizionarea regiunii transnistrene ar putea genera obligații și riscuri disproporționate pentru participanții la piață, în condițiile în care aceștia nu dețin control asupra infrastructurii, mecanismelor de distribuție și relațiilor contractuale existente în regiunea respectivă. De asemenea, modificările propuse depășesc obiectul prezentului proiect de lege, care vizează securitatea aprovizionării cu gaze naturale și consolidarea mecanismelor necesare pentru asigurarea continuității aprovizionării, și ar presupune o revizuire conceptuală a întregului mecanism de aprovizionare a regiunii transnistrene, inclusiv a competențelor autorităților publice și a condițiilor de desemnare a entității responsabile.

Odată cu implementarea principiilor acquis-ului comunitar în regiunea transnistreană, inclusiv în ceea

	Mai mult, desemnarea al unei entități responsabile pentru furnizarea gazelor naturale în regiunea transnistreană, fără obținerea licenței de furnizare, de asemenea contravine principiilor europene, și, anume prevederilor art.4 alin.(1) din Directiva 2009/73/CE, conform căroră „De asemenea, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea pot, în temeiul acelorasi dispoziții, să acorde autorizații pentru furnizarea de gaze naturale și pentru clienții angro.”, precum și contravine prevederilor art.12 alin.(7) din Legea nr.108/2016 conform căroră „Activitatea de furnizare a gazelor naturale, inclusiv furnizarea gazelor naturale în contextul obligațiilor de serviciu public stabilite la art. 89 și 90, se desfășoară de către furnizor în baza licenței pentru furnizarea gazelor naturale. Furnizorii își pot desfășura activitatea atât pe piața angro, cât și pe piața cu amănuntul a gazelor naturale.” Prin urmare, la momentul actual s-au epuizat motivele de desemnare urgentă a unei entități fără procedura transparentă de selectare, cu posibilitatea numirii entității fără licență pentru aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene, fiind necesar de implementat un mecanism de selectare a furnizorului licențiat, bazat pe principiile concurențiale, liberalizarea pieței și accesului nediscriminatoriu la activitatea de furnizare a gazelor naturale. În susținerea acestei poziții, menționăm că, în ultimii ani, piața gazelor naturale din Republica Moldova a cunoscut o evoluție semnificativă în direcția diversificării surselor de aprovizionare și a consolidării mecanismelor concurențiale, în conformitate cu angajamentele asumate de stat în cadrul Tratatului Comunității Energetice și al implementării Directivei 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale. Respectiv, urmează a fi revăzut mecanismul de selecție a furnizorilor licențiați în vederea asigurării aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene, prin excluderea absolută a monopolului actual și prin crearea unui mecanism concurențial și nediscriminatoriu pentru furnizorii licențiați. Tot în acest sens, sintagma „entitate de aprovizionare cu gaze naturale“ nu are un corespondent în nicio altă categorie juridică din Legea nr. 108/2016 și nu este definită în legătură cu un regim de drepturi și obligații coerent. Ea desemnează de fapt o entitate care operează în afara cadrului de licențiere, în baza unor derogări succesive. Înlocuirea cu „furnizor desemnat“ — un termen ancorat explicit în categoria furnizorilor licențiați — îndeplinește exigențele clarității normative. Concluzie: Reformularea alin. (1) al art.851 este nucleul întregii reforme legislative privind modul de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Propunerile înaintate de către AFGN transformă aprovizionarea regiunii transnistrene dintr-o „sarcină excepțională“ într-o obligație sistemică a furnizorilor licențiați, consolidând protecția consumatorilor și alinierea la dreptul european, în special, la principiile liberalizării pieței gazelor naturale și accesului nediscriminatoriu la activitatea de furnizare a gazelor naturale.	ce privește licențierea operatorilor, accesul la infrastructură, separarea activităților și funcționarea mecanismelor concurențiale, necesitatea mecanismului special prevăzut la art. 85¹ va putea fi reevaluată, iar cadrul normativ ajustat corespunzător.
	4. Art. 85¹ alin.(2)-(4) Prevederile actuale: <i>„(2) Prin derogare de la prevederile art. 39 alin. (5), operatorul sistemului de transport licențiat în Republica Moldova încheie cu entitatea de aprovizionare cu gaze naturale contractul de prestare a serviciului de transport pentru a asigura livrarea gazelor destinate regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile aferente prestării serviciului de transport și să depună garanțiile financiare aferente.</i> <i>(3) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (3¹), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să își asume responsabilitatea financiară pentru dezechilibrele create în legătură cu aprovizionarea cu gaze</i>	Nu se acceptă Propunerea de excludere a alin. (2)–(4) din art. 85¹ nu poate fi susținută, întrucât aceste prevederi constituie elemente esențiale pentru aplicarea mecanismului special de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Prevederile respective reglementează raporturile minime necesare dintre entitatea de aprovizionare și operatorul sistemului de transport licențiat, inclusiv

<i>naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați și să încheie cu operatorul sistemului de transport contractul de echilibrare, în termenele stabilite în hotărârea Agenției privind desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să achite în termen plățile pentru dezechilibrele create, precum și să depună garanțiile financiare aferente.</i> <i>(4) Prin derogare de la prevederile art. 92 alin. (2), entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să participe pe piața gazelor naturale în vederea achiziționării de gaze naturale destinate aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați, inclusiv prin intermediul unei platforme de tranzacționare. Entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este în drept să procure gaze naturale doar în scopul aprovizionării regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați.”</i> Propunerile înaintate de către AFGN: Excluderea totală a acestor prevederi Argumentarea propunerilor: Prevederile actuale a Art. 851 alin.(2)-(4) sunt aplicabile doar în situația desemnării derogatorii a unei entități, nelicențiate, pentru furnizarea gazelor naturale în regiunea transnistreană, însă, aceste prevederi nu au aplicabilitate practică în situația în care, aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene se va realiza de către unul sau mai mulți furnizori licențiați.	încheierea contractului de transport, asumarea responsabilității financiare pentru dezechilibre, achitarea plăților aferente și depunerea garanțiilor financiare. Excluderea acestor prevederi ar crea incertitudine juridică și operațională privind modul de transportare a gazelor naturale destinate regiunii transnistrene, responsabilitatea pentru dezechilibre și participarea entității desemnate pe piața gazelor naturale în scopul achiziționării volumelor necesare. Totodată, aceste prevederi nu instituie un mecanism paralel de piață, ci asigură integrarea controlată a entității desemnate în raporturile necesare cu operatorul sistemului de transport și cu piața angro, strict pentru aprovizionarea regiunii transnistrene în care activează operatori de sistem nelicențiați. Prin urmare, menținerea alin. (2)–(4) este necesară pentru asigurarea continuității aprovizionării, responsabilizarea entității desemnate și evitarea transferării riscurilor financiare sau operaționale asupra operatorului sistemului de transport ori asupra altor participanți la piața gazelor naturale.
Propunerile înaintate de către AFGN: De înlocuire în tot textul Legii nr.108/2016 sintagma „entitate de aprovizionare cu gaze naturale” cu sintagma „furnizor desemnat”. Argumentarea propunerilor: Odată cu excluderea mecanismului de desemnare a entității lipsite de licență pentru furnizarea gazelor naturale, respectiv, este necesar de a exclude în tot textul legii mențiunea privind entitate de aprovizionare cu gaze naturale, ori, după operarea modificărilor, această entitate va fi furnizorul licențiat. Astfel, această modificare este necesar pentru a asigura o interpretare și aplicare uniformă a prevederilor legislative.	Nu se acceptă Propunerea este subsecventă modificărilor propuse la art. 7 alin. (1) lit. f³) și art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 și are la bază premisa înlocuirii mecanismului actual de desemnare a entității de aprovizionare cu gaze naturale cu un mecanism de desemnare a unui furnizor licențiat selectat prin procedură competitivă. Întrucât propunerile care vizează modificarea conceptuală a mecanismului prevăzut la art. 85¹ nu au fost acceptate, nu se justifică nici modificarea terminologiei utilizate în cuprinsul legii. Totodată, sintagma „entitate de aprovizionare cu gaze naturale” reflectă natura specială a mecanismului instituit pentru asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene, în condițiile în care acesta nu se suprapune integral cu regimul juridic aplicabil furnizorilor de gaze naturale care activează

			pe piața concurențială reglementată de Legea nr. 108/2016. Prin urmare, menținerea terminologiei actuale este necesară pentru a evidenția caracterul distinct al mecanismului special instituit pentru regiunea transnistreană și pentru a evita crearea unor confuzii privind natura juridică, atribuțiile și responsabilitățile entității desemnate în temeiul art. 85¹ din Legea nr. 108/2016.
		5. Art. 85¹ alin.(12) Prevederile actuale: „Agenția revocă statutul de entitate de aprovizionare cu gaze naturale la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.” Propunerile înaintate de către AFGN: Excluderea totală a acestor prevederi Argumentarea propunerilor: Această arhitectură contravine principiului separării funcțiilor de reglementare de funcțiile de politică energetică, consacrat explicit în HG nr. 118/2023 privind organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, care stabilește că Ministerul <i>asigură realizarea politicii guvernamentale</i>, nu că exercită atribuții de reglementare operațională a pieței. Deciziile de revocare a statutelor acordate în cadrul procedurilor de piață sunt, prin natura lor, decizii de reglementare - nu decizii de politică energetică și poate aprecia ca încălcarea independenței ANRE.	Nu se acceptă Propunerea nu poate fi susținută, întrucât mecanismul prevăzut la art. 85¹ reprezintă un mecanism special de securitate a aprovizionării cu gaze naturale, instituit pentru o situație excepțională, și nu o procedură obișnuită de reglementare a pieței gazelor naturale. În acest context, implicarea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este justificată de responsabilitățile acestuia în domeniul politicilor de securitate energetică și al asigurării continuității aprovizionării cu gaze naturale. Totodată, prevederea nu limitează independența ANRE și nu transferă Ministerului Energiei competențe de reglementare. Decizia de revocare a statutului de entitate de aprovizionare cu gaze naturale este adoptată exclusiv de ANRE, în exercitarea atribuțiilor sale legale, iar propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei are rolul de a furniza elementele necesare pentru evaluarea oportunității menținerii sau încetării aplicării mecanismului special. De asemenea, având în vedere că desemnarea entității de aprovizionare cu gaze naturale se realizează la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, este firesc ca și inițierea procedurii de revocare să poată avea loc la propunerea aceleiași autorități, în funcție de evoluția circumstanțelor care au justificat instituirea mecanismului special. Prin urmare, prevederea asigură coordonarea necesară dintre autoritatea responsabilă de politica energetică și

			autoritatea de reglementare în vederea gestionării mecanismului special instituit pentru aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene, fără a afecta independența funcțională și decizională a ANRE.
		Asociația Furnizorilor de Gaze Naturale din Republica Moldova, a elaborat anumite propuneri în scopul corespunderii mecanismului de furnizare a gazelor naturale în regiunea transnistreană cu principiile stipulate în acquis-ul comunitar în domeniul energetic. La momentul actual, aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene, în care activează operatori de sistem nelicențiați, este asigurată de S.A. „Moldovagaz“, desemnată în calitate de entitate de aprovizionare cu gaze naturale prin Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE nr. 490 din 18 august 2025, cu perioada de desemnare prelungită până la data de 30 iunie 2026. Cadrul legal aplicabil este instituit prin art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, care creează un regim derogatoriu față de regulile ordinare ale pieței, permițând ANRE desemnarea administrativă a unei singure entități fără obligativitatea deținerii licenței de furnizare a gazelor naturale și fără organizarea unei proceduri competitive de selecție, în baza propunerilor înaintate de către Ministerul Energiei. Acest mecanism a fost instituit într-un context caracterizat de circumstanțe excepționale, determinate de necesitatea asigurării continuității aprovizionării cu gaze naturale într-o regiune în care cadrul instituțional și juridic prezintă particularități semnificative. În mod practic, de două ori la rând S.A. „Moldovagaz” a fost desemnată exclusiv ca entitate de furnizare a gazelor naturale în regiunea transnistreană, ceea ce instituie un monopol de facto în aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene. Această abordare nu corespunde cu principiile fundamentale ale liberalizării pieței gazelor naturale, consacrate atât în Legea nr. 108/2016, cât și în acquis-ul comunitar aplicabil Republicii Moldova în calitate de parte contractantă la Tratatul Comunității Energetice. Astfel, în conformitate cu prevederile art.47 din Directiva 2009/73/CE, „(1) Măsurile pe care le pot adopta statele membre în temeiul prezentei directive pentru a asigura condiții de concurență echitabile trebuie să fie compatibile cu tratatul, în special cu articolul 30, și cu legislația comunitară. (2) Măsurile menționate la alineatul (1) sunt proporționale, nediscriminatorii și transparente. Aceste măsuri pot fi puse în aplicare numai după notificarea Comisiei și după primirea aprobării acesteia.” Mai mult ca atât, art.13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 stabilește explicit că „numărul licențelor eliberate pentru activitățile respective nu este limitat“, garantând astfel accesul nediscriminatoriu al oricărui furnizor la piața gazelor naturale. Regimul instituit prin art. 85¹ derogă de la acest principiu fără a-l abroga, generând o contradicție normativă internă. Licența de furnizare a gazelor naturale nu este un simplu act administrativ formal. Aceasta reprezintă instrumentul prin care statul verifică și garantează că furnizorul îndeplinește condițiile tehnice, financiare și organizatorice necesare pentru prestarea activității respective. Permiterea operării fără licență echivalează cu eliminarea garanțiilor sistemice de competență și solvabilitate tocmai în cazul celui mai sensibil segment de aprovizionare. În situația de față, desemnarea S.A. „Moldovagaz” ca entitate unică de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, fără organizarea unui concurs transparent și bazat pe concurență liberă, contravine direct prevederilor art.4 și 47 din Directiva 2009/73/CE, care impune că orice autorizare a furnizorilor de	Nu se acceptă. Ministerul a examinat argumentele prezentate și constată că acestea pornesc de la premisa aplicării în regiunea transnistreană a condițiilor necesare funcționării unei piețe concurențiale a gazelor naturale. Or, mecanismul prevăzut la art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 a fost instituit tocmai ca răspuns la faptul că în regiunea respectivă nu sunt implementate principiile fundamentale prevăzute de Legea nr. 108/2016 și de acquis-ul comunitar în domeniul energetic. Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene are loc în condiții juridice, instituționale și operaționale distincte de cele existente pe piața gazelor naturale de pe teritoriul controlat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. În regiune activează operatori de sistem nelicențiați, iar autoritățile Republicii Moldova nu exercită control efectiv asupra infrastructurii și mecanismelor de distribuție și furnizare a gazelor naturale. În aceste condiții, nu sunt întrunite premisele necesare pentru aplicarea mecanismelor concurențiale obișnuite specifice unei piețe liberalizate. Mecanismul prevăzut la art. 85¹ nu reprezintă o procedură de atribuire a unui drept exclusiv de furnizare pe piața gazelor naturale, ci un instrument special de securitate a aprovizionării, destinat asigurării continuității livrărilor către consumatorii finali din regiunea transnistreană și gestionării riscurilor asociate acestei aprovizionări. Prin urmare, argumentele referitoare la existența unui pretins monopol, la organizarea obligatorie a unei proceduri competitive sau la aplicarea integrală a regulilor concurențiale nu pot fi analizate separat de circumstanțele excepționale care au determinat instituirea acestui mecanism.

gaze naturale trebuie să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii. Desemnarea administrativă directă a unei singure entități, fără procedură competitivă, contravine acestei cerințe. Mai mult, desemnarea al unei entități responsabile pentru furnizarea gazelor naturale în regiunea transnistreană, fără obținerea licenței de furnizare, de asemenea contravine principiilor europene, și, anume prevederilor art.4 alin.(1) din Directiva 2009/73/CE, conform căroră „De asemenea, statele membre sau orice autoritate competentă desemnată de acestea pot, în temeiul acelorși dispoziții, să acorde autorizații pentru furnizarea de gaze naturale și pentru clienții angro.”, precum și contravine prevederilor art.12 alin.(7) din Legea nr.108/2016 conform căroră „Activitatea de furnizare a gazelor naturale, inclusiv furnizarea gazelor naturale în contextul obligațiilor de serviciu public stabilite la art. 89 și 90, se desfășoară de către furnizor în baza licenței pentru furnizarea gazelor naturale. Furnizorii își pot desfășura activitatea atât pe piața angro, cât și pe piața cu amănuntul a gazelor naturale.”

Analizând Hotărârea ANRE nr. 490 din 18 august 2025, constatăm că desemnarea S.A. „Moldovagaz” a fost fundamentată în principal pe existența relațiilor contractuale istorice cu SAP „Gazprom” și pe faptul că, anterior datei de 01.01.2025, regiunea transnistreană era aprovizionată exclusiv dintr-o singură sursă externă. În mod expres, în Hotărâre se menționează: „În conformitate cu art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016, coroborat cu art. VI alin. (2) din Legea nr. 249/2022, singura entitate care poate livra gaze naturale către malul stâng este S.A. «Moldovagaz», în temeiul Contractului privind livrarea gazelor naturale încheiat anterior cu SAP «Gazprom».”

Această constatare ridică anumite aspecte ce necesită o analiză suplimentară în contextul evoluțiilor recente la nivel european. Pe motiv că, regimul juridic instituit în temeiul art.851 din Legea 108/2016, cu titlul de excepție în situație de urgență, a devenit un instrument de instituționalizare a monopolului, iar justificarea excepțională inițială s-a transformat într-o stare permanentă, prelungită succesiv prin hotărâri administrative. În teoria dreptului, orice derogare de la normele generale trebuie să îndeplinească trei condiții cumulative: să fie necesară, să fie proporțională cu scopul urmărit și să fie temporară. Regimul instituit prin art. 85¹ satisface parțial doar prima condiție — necesitatea inițială a fost reală. Însă proporționalitatea este discutabilă, deoarece excluderea totală a concurenței nu era singura soluție posibilă pentru asigurarea continuității aprovizionării. Iar caracterul temporar este compromis prin prelungirile administrative repetate, care transformă excepția în regulă.

Prin urmare, la momentul actual s-au epuizat motivele de desemnare urgentă a unei entități fără procedura transparentă de selectare, cu posibilitatea numirii entității fără licență pentru aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene, fiind necesar de implementat un mecanism de selectare a furnizorului licențiat, bazat pe principiile concurențiale, liberalizarea pieței și accesului nediscriminatoriu la activitatea de furnizare a gazelor naturale.

În susținerea acestei poziții, menționăm că, în ultimii ani, piața gazelor naturale din Republica Moldova a cunoscut o evoluție semnificativă în direcția diversificării surselor de aprovizionare și a consolidării mecanismelor concurențiale, în conformitate cu angajamentele asumate de stat în cadrul Tratatului Comunității Energetice și al implementării Directivei 2009/73/CE privind normele comune pentru piața internă a gazelor naturale.

Deși Republica Moldova nu este stat membru al Uniunii Europene, aceasta și-a asumat în mod expres alinierea progresivă la acquis-ul comunitar în domeniul energetic, inclusiv prin implementarea legislației secundare relevante. Astfel, conform Registrului de licențiere la data de 23.03.2026, ANRE a emis 36 de licențe pentru furnizarea gazelor și 7 licențe pentru tradingul de gaze naturale.

Totodată, obiectivul Republicii Moldova rămâne implementarea integrală a acquis-ului comunitar și integrarea treptată a regiunii transnistrene în spațiul energetic comun al Republicii Moldova. Odată cu crearea condițiilor necesare pentru aplicarea principiilor privind licențierea, accesul la infrastructură, separarea activităților și funcționarea pieței concurențiale în regiunea respectivă, necesitatea mecanismului special prevăzut la art. 85¹ va putea fi reevaluată, iar cadrul normativ ajustat corespunzător.

		În aceste condiții, menținerea unei justificări bazate exclusiv pe existența unui contract istoric cu un furnizor cu participarea majoră a SAP „Gazprom” poate genera percepția unei inconsecvențe între obiectivele declarate de integrare europeană și mecanismele aplicate în practică. Prin urmare, AFGN susține poziția privind necesitatea modificării abordării privind modul de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene și mecanismul de selecție a furnizorilor responsabili, în acest sens, înaintăm un set de propuneri legislative, care considerăm că urmează a fi incluse în proiectul de lege. (Argumentarea acestor propuneri sunt expuse în Anexa nr.1) Aceste propuneri, în general, urmăresc următoarele obiective principale: 1. Introducerea procedurii competitive — înlocuirea desemnării administrative discreționare cu o procedură de selecție transparentă, bazată pe criterii obiective, stipulate în mod expres în legislația primară, deschisă oricărui furnizor licențiat interesat; 2. Obligatorietatea licenței de furnizare — condiționarea participării la procedura de selecție numai furnizorilor licențiați de gaze naturale; 3. Acordarea posibilității operatorilor economici din regiunea transnistreană să obțină licențe temporare, emise de către ANRE – prezentarea posibilității operatorilor sistemelor de distribuție și furnizorilor din regiunea transnistreană să obțină licențele respective, conform regulilor stabilite în Republica Moldova (după exemplul cu ”MOLDAVSKAIA GRES” S.A.T.I.).	
14.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor <i>Scrisoarea nr. 01/4-18-432</i> <i>din 16 martie 2026</i>	În Nota de fundamentare este indicat la pct. 2.1 că, Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (în continuare – Legea nr. 108/2016) a transpus Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor naturale, prin modificările introduse de Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative. Având în vedere că, Legea nr. 108/2016 nu transpune integral Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022, care modifică alte două acte de aplicabilitate directă ale Uniunii Europene, și anume, Regulamentul (UE) nr. 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor, se propune ajustarea în această parte a Notei de fundamentare cu expunerea corectă a circumstanțelor de fapt. Or, actele normative menționate au fost transpuse doar parțial prin Legea nr. 108/2016, reieșind din clauza de armonizare a actului legislativ, și anume, a transpus doar prevederile art. 2, 5, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din Regulamentul (UE) nr. 2017/1938, cât și art. 1–3a, 13, 15–22, 24, precum și Anexa I din Regulamentul (CE) nr. 715/2009. În continuare, la pct. 2.1 din Nota de fundamentare, unde urmează a fi descrisă sursa proiectului și temeiul legal al modificărilor propuse de autor, este indicat că, proiectul urmărește stabilirea obligației de stocare a gazelor naturale, în conformitate cu nivelul stabilit de Regulamentul (UE) nr. 2022/1032. Urmează a se ține cont de faptul că, art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016 în redacția actuală, deja prevede că, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale este obligată să creeze și să mențină stocuri de gaze naturale pentru a asigura acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici, precum și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană în care activează operatorii de sistem nelicențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. Se atestă că, redacția actuală a art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016 este în concordanță cu prevederile art. 6c din Regulamentul (UE) nr. 2022/1032, astfel că, autorul proiectului nu a expus careva argumente de	Se acceptă Nota de fundamentare la pct. 2.1 a fost ajustată după cum urmează: „<i>Republica Moldova a transpus parțial (doar prevederile ce se aplică țărilor care nu dispun de instalații de stocare a gazelor naturale) Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 ...</i>” Nu se acceptă Conform alin. (1) art. 6c din Regulamentul (UE) nr. 2022/1032, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022, o parte contractantă care nu dispune de instalații de înmagazinare subterană a gazelor, asigură până la 1 noiembrie, crearea a unor volume de stocuri care corespund unui nivel de cel puțin 15 % din consumul mediu anual de gaze din perioada precedentă de cinci ani al părții contractante care nu

	ordin juridic sau factologic pentru intervenția textuală propusă de modificare a art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016. În contextul dat, Nota de fundamentare nu corespunde rigorilor instituite de art. 30 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, nefiind identificate și descrise condițiile ce au impus elaborarea proiectului, sub aspectul modificării modului de calcul al volumului stocurilor de gaze naturale pentru asigurarea consumului regiunii transnistrene, implicit, extinderea bazei de calcul al cotei procentuale de 15%, de la consumatori casnici și întreprinderi și instituții care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană, la consumatori finali din regiunea transnistreană, cu excepția consumului destinat producerii energiei electrice livrate în afara regiunii.	dispune de instalații de stocare subterană a gazelor naturale. Respectiv, conform Regulamentului UE nr. 2022/1032, obligația de stocare a gazelor naturale se calculează nu reieșind doar din consumul mediu anual de gaze al consumatorilor protejați, dar din consumul mediu anual total al țării. De menționat că aceste prevederi sunt deja transpuse prin art. 108²-108³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, și implementate de către furnizorii licențiați de pe malul drept al râului Nistru. Precizăm că, sistemul de gaze naturale din Republica Moldova este divizat între malul drept al râului Nistru și regiunea transnistreană, aceasta nefiind controlată de autoritățile constituționale ale țării. Având în vedere situația specifică din regiunea transnistreană, în contextul în care întreprinderile care exploatează rețelele de gaze naturale și asigură furnizarea gazelor naturale în regiune nu aplică principiile stabilite în Legea nr. 108/2016 și acquisul comunitar, în redacția actuală a art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 a fost propus un nivel al obligației de stocare calculate reieșind din consumul mediu anual al consumatorilor protejați, și nu calculate din consumul mediu total al regiunii așa cum este prevăzut în Regulamentul UE 2022/1032. Totodată, ținând cont de incertitudinea actuală privind asigurarea continuu a livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană, întru diminuarea riscurilor de aprovizionare, proiectul prevede modificarea art. 85¹ în scopul asigurării monitorizării modului de utilizare a acestor stocuri pe parcursul perioadei sezonului de încălzire, utilizării graduale a acestor stocuri, precum și întru alinierea nivelului obligației de stocare a gazelor naturale în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2022/1032.
--	---	--

Astfel, se impune completarea Notei de fundamentare cu argumente de fapt și de drept privind necesitatea intervenției legislative și asigurarea stocării, de către entitatea desemnată de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, a unei cantități mai mari de gaze naturale.

Se acceptă

Nota de fundamentare la pct. 2.2 (la sfârșit) a fost completată cu 2 aliniate, după cum urmează:
„Continuitatea aprovizionării cu gaze naturale a regiunea transnistrene se caracterizează printr-un grad ridicat de incertitudine, determinat inclusiv de dependența de mecanisme externe de achitare al cantităților contractate. În aceste condiții, stocurile de gaze naturale constituie un element esențial de securitate energetică, inclusiv pentru acoperirea unor eventuale întreruperi totale ale livrărilor.

În sezonul de încălzire 2025-2026, din cauza întârzierilor plăților pentru livrările curente de gaze naturale către malul stâng al râului Nistru, entitatea de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, deja în luna noiembrie-decembrie 2025 a utilizat practic integral stocurile de gaze naturale stabilite conform Hotărârii ANRE nr. 502/2025, generând un risc și mai mare de incertitudine privind asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale a regiunii transnistrene în perioada ulterioară din sezonul de încălzire 2025-2026, precum și de creare a unor dezechilibre a sistemului de transport gaze naturale a Republicii Moldova.”

Prevederile art. 6c din Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022, transpuse de Legea nr. 108/2016 la art. 85¹ și art. 108, utilizează noțiunea de „clienți protejați” atunci când se referă la volumele de gaze necesare pentru realizarea facilităților de înmagazinare și mecanismul de împărțire a sarcinii.

În corespundere cu prevederile pct. 136 din Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 728 din 30.10.2024, în Republica Moldova, sunt considerați consumatori protejați următoarele categorii de consumatori:

- 1) consumatorii casnici, ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețeaua de distribuție a gazelor naturale;
- 2) întreprinderile și instituțiile care prestează servicii sociale esențiale, ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețeaua de distribuție sau de transport al gazelor naturale;
- 3) întreprinderile mici în sensul Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețeaua de distribuție a gazelor naturale, cu excepția titularilor de licență pentru vânzarea GNL pentru vehicule la stațiile de alimentare;

Nu se acceptă

A se vedea comentariile expuse mai sus.
Adițional, menționăm că alin. (2) art. 6c din Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 transpus prin art. 108⁴ din Legea nr. 108/2016, ce se referă la posibilitatea, prin derogare de la alin. (1) art. 6c din Regulamentul 2022/1032, de a fi stabilit un Mecanism de partajare a eforturilor pentru îndeplinirea obiectivului de creare a stocurilor nu se aplică, deoarece până în prezent Republica Moldova nu are încheiat un Tratat interstatal sau interinstituțional în acest sens cu una sau mai multe țări părți ale Comunității Energetice, state membre ale Uniunii Europene care dispun de instalații de stocare a gazelor naturale.
Totodată, aceste prevederi stabilesc că mecanismul respectiv ține cont de volumele de gaze necesare

		4) centralele electrice de termoficare și/sau centralele termice racordate la rețeaua de distribuție sau de transport al gazelor naturale, care livrează energie termică în sistemul centralizat de alimentare cu energie termică sau care livrează energie termică pentru consumatorii indicați la subpunctele 136.1, 136.2 și 136.3, cu condiția că acestea nu pot funcționa cu alți combustibili decât gazele naturale. Categoriile de consumatori de la subpunctele 2) și 3) sunt considerați consumatori protejați, cu condiția că consumul lor de gaze naturale nu reprezintă, împreună, mai mult de 20% din consumul final total anual de gaze naturale. Astfel, propunerea autorului de modificare a art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016, include în mod implicit, în categoria consumatorilor finali ai regiunii transnistrene și alte categorii de întreprinderi (de exemplu, Uzina Metalurgică din Rîbnița (MMZ)), care nu se încadrează în noțiunea de „consumatori protejați”, consumul căroră, fără careva argumente, urmează a fi luat în calcul la crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale de către entitatea desemnată de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene.	pentru a satisface cererea consumatorilor protejați, dar nu limitează obligația de stocare la acest volum de gaze naturale, fiind necesară crearea a unor volume de stocuri care corespund unui nivel de cel puțin 15 % din consumul mediu anual de gaze din perioada precedentă de cinci ani al țării.
		La fel, ținând cont de rigorile analizei impactului de reglementare, se propune completarea Notei de fundamentare cu sursa exactă a cotei procentuale de 38% indicată la pct. 4.2, care se referă la consumul anual de gaze naturale al consumatorilor casnici și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană, cât și completarea cu date exacte privind costul majorării stocurilor de gaze naturale a regiunii transnistrene.	Se acceptă parțial Nota de fundamentare la pct. 4.2 a fost completată cu referința la HANRE nr. 502/2025. Art. 85¹ alin. (5) din Legea nr. 108/2016 în redacția actuală, stabilește că obligația de stocare ce asigură acoperirea a cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor casnici, precum și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană, se determină pentru ultimii 5 ani calendaristici. Ministerul nu deține informații oficiale privind consumul de gaze naturale în ultimii 5 ani calendaristici pe categorii de consumatori în regiunea transnistreană. Totodată, reieșind inclusiv din nivelul obligației de stocare de 57,1 mil. m³ determinat și impus entităților de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene prin HANRE nr. 502/2025, rezultă că consumul mediu anual al consumatorilor casnici și al întreprinderilor și instituțiilor care prestează servicii sociale esențiale din regiunea transnistreană determinat pentru 5 ani calendaristici (2020-2024) a fost de 380 mil. m³. Luând în considerare că, consumul anual de gaze naturale al regiunii transnistriene pentru necesități proprii se estimează a fi de până la 1 mlrd. m³/an, în Nota a fost estimat consumul acestor categorii de consumatori de aproximativ 38%.

15.	SRL „Moldovatrangaz” Scrisoarea nr.14-255 din 23.03.2026	Unul dintre cele mai relevante aspecte rămase nereglementate îl constituie statutul juridic al așa-numitei „perne de gaze naturale”, element tehnologic indispensabil pentru funcționarea în condiții de siguranță și stabilitate a sistemului de transport. În prezent, această noțiune nu este definită în Legea nr. 108/2016, nu este reglementată sub aspectul regimului juridic și nici nu există prevederi clare privind rolul acestui activ material în asigurarea „funcționalității” rețelelor de transport al gazelor naturale. Această omisiune legislativă a generat în mod direct divergențe și interpretări între operatorul sistemului de transport licențiat – SRL „Vestmoldtransgaz” – și proprietarul rețelelor și al volumelor de gaze naturale – SRL „Moldovatrangaz” privind transmiterea și folosirea de către OST a volumelor de gaze tehnologice. Situația de fapt este una clară și documentată. La momentul transmiterii rețelelor de transport de la SRL „Moldovatrangaz” către SRL „Vestmoldtransgaz” în baza Contractului de locațiune nr. 70-SJ din 04.09.2023, în sistemul de transport și în contul de echilibrare operațională se afla un volum total de 20 383 127 m³ de gaze naturale, reflectat în evidența contabilă a SRL „Moldovatrangaz” ca activ propriu. Acest volum era constituit din două componente distincte, și anume perna tehnologică procurată în temeiul obligațiilor legale ale operatorului sistemului de transport, precum și un surplus rezultat din activitatea operațională desfășurată în perioada deținerii licenței. În legătură cu aceste volume, SRL „Moldovatrangaz” și-a îndeplinit toate obligațiile fiscale aferente, achitând la buget plăți în sumă de aproximativ 15,9 milioane lei, ceea ce confirmă atât recunoașterea contabilă, cât și regimul de proprietate asupra acestora. Este important de subliniat că aceste volume de gaze naturale nu au fost incluse în obiectul contractului de locațiune și, prin urmare, nu au fost transmise în folosință operatorului sistemului de transport în baza unui temei contractual. În același timp, legislația în vigoare nu conține prevederi care să permită calificarea acestor volume ca parte integrantă a rețelei sau a sistemului de transport. Din interpretarea dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 108/2016 rezultă în mod clar că „sistemul de transport” este constituit din infrastructura tehnică, respectiv conducte, stații și instalații aferente, fără a include volumele de gaze utilizate în procesul de operare, acestea reprezentând un bun distinct, cu regim juridic propriu. În pofida acestor realități juridice și economice, în prezent operatorul sistemului de transport utilizează aceste volume de gaze naturale în lipsa unui temei contractual și fără achitarea unei contraprestații, precum și fără reflectarea acestora în evidența contabilă proprie. O asemenea conduită contravine în mod direct obligațiilor legale ale titularului de licență, prevăzute la art. 15 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 108/2016 privind gazele naturale, potrivit căruia acesta este obligat să țină contabilitatea în modul și în condițiile stabilite de actele normative în vigoare. Totodată, sunt incidente și prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, care impun recunoașterea și reflectarea fidelă, completă și veridică a tuturor activelor utilizate sau aflate în gestiune. În acest context, neînregistrarea în evidența contabilă a volumelor de gaze naturale aflate în utilizare efectivă de către operator, precum și utilizarea acestora în absența unui temei juridic, denotă o nerespectare a principiilor legalității, transparenței și fidelității informației financiare, generând incertitudini atât sub aspect juridic, cât și fiscal. Această situație a fost constatată inclusiv de ANRE, care, prin actele sale oficiale, a confirmat atât volumul total al pernei de gaze naturale și existența neclarităților privind regimul juridic al acesteia, cât și	Nu se acceptă Propunerea SRL „Moldovatrangaz” excede obiectul și scopul prezentului proiect de lege. Aspectele invocate vizează, în esență, regimul juridic și patrimonial al unor volume de gaze naturale aflate în sistemul de transport la momentul transmiterii rețelelor în locațiune, precum și raporturile dintre proprietarul rețelei și operatorul sistemului independent. Respectiv, acestea țin de executarea contractului de locațiune, de evidența contabilă a activelor și de eventuale raporturi patrimoniale între părți, nu de obiectul intervențiilor legislative promovate prin prezentul proiect. În acest context, situația urmează a fi soluționată de proprietarul rețelei și operatorul sistemului independent, în cadrul raporturilor contractuale existente, cu concursul ANRE, în limita atribuțiilor sale legale privind certificarea operatorului sistemului de transport și monitorizarea respectării cerințelor de independență ale acestuia. Totodată, reglementarea prin lege a unui mecanism special privind așa-numita „pernă de gaze naturale”, în forma propusă, ar presupune intervenția legislativă într-un raport juridic patrimonial concret între două entități, ceea ce depășește scopul prezentului proiect și ar putea crea riscuri de afectare a echilibrului contractual dintre părți.

		faptul nereflectării acestor volume de către OST în evidența sa contabilă, contrar obligațiilor legale ce îi revin OST. Considerăm că poziția exprimată de SRL „Vestmoldtransgaz”, susținută și de ANRE în lipsa unei fundamentări explicite pe norme juridice incidente, potrivit căreia „<i>perna de gaze naturale</i>” ar constitui parte integrantă a sistemului de transport, este neîntemeiată din punct de vedere legal. În conformitate cu definițiile prevăzute la art. 2 din Legea nr. 108/2016 privind gazele naturale, atât „<i>sistemul de gaze naturale</i>”, cât și „<i>rețeaua de transport</i>” sunt constituite din elemente de infrastructură tehnică – respectiv conducte, stații și instalații aferente – fără a include volumele de gaze naturale utilizate în procesul de operare. În aceste condiții, gazele naturale aferente pernei tehnologice nu pot fi asimilate infrastructurii de transport, ci reprezintă un bun distinct, cu regim juridic propriu. Prin urmare, utilizarea acestora de către operatorul sistemului de transport, în absența unui temei legal sau contractual și fără acordarea unei contraprestații corespunzătoare, este lipsită de justificare juridică și contravine principiilor generale privind protecția dreptului de proprietate și echilibrul raporturilor juridice dintre participanții la piață. Din perspectivă economică, utilizarea gratuită a acestor volume de către operator generează un dezechilibru evident între părți, în condițiile în care un agent economic suportă costurile de achiziție și fiscalitate, iar altul beneficiază de utilizarea resursei fără a suporta costurile aferente. Mai mult, această situație distorsionează costurile reale ale serviciului de transport, afectează transparența în stabilirea tarifelor și creează premisele unor avantaje nejustificate pentru operatorul licențiat, inclusiv prin evitarea obligației legale de a asigura din surse proprii gazele necesare operării sistemului. În lipsa unor reglementări clare, se creează riscuri majore pentru funcționarea corectă a pieței, inclusiv utilizarea neautorizată a activelor terților, denaturarea raporturilor economice între participanți, incertitudine fiscală și potențiale abuzuri de poziție dominantă. În plus, lipsa unei reglementări exprese afectează alinierea legislației naționale la standardele europene, în condițiile în care Directiva 2009/73/CE impune transparență, separare clară a activelor și reguli echitabile între participanții la piață, iar în alte jurisdicții (spre exemplu România) există deja mecanisme clare de reglementare a „pernei de gaze” sau a „zestrei conductei”. În acest context, considerăm imperativă completarea Legii nr. 108/2016 cu prevederi exprese care să definească noțiunea de „perna de gaze”, să stabilească regimul juridic al acesteia, să reglementeze utilizarea sa de către operatorul sistemului de transport în baza unui contract și a unei contraprestații, precum și să prevadă obligația de restituire sau compensare a volumelor respective la încetarea raporturilor contractuale. Totodată, este necesară instituirea unei interdicții clare privind utilizarea acestor volume în lipsa unui temei contractual, precum și reglementarea dreptului proprietarului la despăgubiri în caz de utilizare neautorizată. SRL „Moldovatransgaz” reiterează, prin prezenta, propunerile formulate anterior considerând că acestea sunt esențiale pentru asigurarea unui cadru normativ coerent, previzibil și echitabil. Suntem convinși că integrarea acestor intervenții legislative va contribui la consolidarea disciplinei juridice și economice în sectorul gazelor naturale, la prevenirea litigiilor și la crearea unui mediu concurențial corect.	
Expertizare			
16.	Ministerul Justiției Scrisoarea nr. 04/2-5135 din 12.05.2026	Potrivit notei de fundamentare, proiectul legii este elaborat în vederea diminuării riscurilor privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene. Aferent redacției proiectului se expun următoarele observații și propuneri. La art. I:	Se acceptă Textul a fost redactat.

	În redacția propusă pentru alin. (5) al art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cuvintele „va considera” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „ia în considerare”, în scopul expunerii verbelor la timpul prezent, în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. j) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	
	Sub aspect redacțional, dispoziția ce prevede modificarea alin. (6) al art. 85¹ din Legea nr. 108/2016, recomandăm a fi expusă după exemplul următor: „alineatul (6) se completează cu enunțul „Stocurile de gaze naturale se creează gradual, până la 1 noiembrie, în conformitate cu calendarul stabilit de Agenție.”.	Se acceptă Textul a fost redactat.
	În redacția propusă pentru alin. (7²) al art. 85¹ din Legea nr. 108/2016, cuvintele „ce întrunesc condițiile unei situații de urgență în sectorul gazelor”, sugerăm a fi detaliate, în scopul expunerii referinței la actul/actele normative unde sunt prevăzute condițiile respective.	Se acceptă Textul a fost redactat.
	La art. II: În dispoziția alin. (2): - cuvintele „de la intrarea” se vor substitui cu cuvintele „de la data intrării;	Se acceptă Textul a fost redactat.
	- din sintagma „entitatea de aprovizionare cu gaze naturale desemnată de Agenție” se vor exclude cuvintele „desemnată de Agenție”, având în vedere prescurtarea stabilită în art. 85¹ alin. (1) al Legii nr. 108/2016;	Se acceptă Textul a fost redactat.
	- textul „până la 1 noiembrie” considerăm necesar a fi detaliat, în vederea indicării anului la care se face referire.	Se acceptă Textul a fost redactat.
	În alin. (3): Norma este redată într-o frază complexă cu multe idei normative suprapuse, ceea ce afectează claritatea și previzibilitatea reglementării. Totodată, este ambiguu și lipsit de claritate textul „consumate în trimestrul precedent de către consumatorii care au migrat de la un furnizor la altul la situația din 1 aprilie a anului”, nefiind clar: - la ce moment se raportează trimestrul precedent; - ce înseamnă exact „la situația de 1 aprilie”; - dacă actualizarea cotei se face o singură dată sau periodic. În subsidiar, referitor la textul „cota de piață a fiecărui furnizor de gaze naturale obligat, va fi actualizată de Agenție ținând cont de cantitățile de gaze naturale consumate în trimestrul precedent de către consumatorii care au migrat de la un furnizor la altul” se va analiza suplimentar, prin prisma necesității existenței unor metodologii de calcul aplicabile la determinarea cotei de piață, întru evitarea dificultăților practice în actualizarea cotelor de piață ținând cont de cantitățile de gaze naturale consumate în trimestrul precedent de către consumatorii care au migrat de la un furnizor la altul. În altă ordine de idei, se constată că norma instituie o derogare de la art. 108² alin. (3) din Legea nr. 108/2016, însă nu indică expres ce dispoziții din norma de bază nu se aplică și nu delimitează clar întinderea acesteia. Mai mult, referința implicită la art. 114 alin. (4) al legii citate face ca norma derogatorie să fie și mai greu de înțeles. Mai mult, nota de fundamentare nu detaliază necesitatea includerii în proiect a unor asemenea derogări. Or, din perspectiva tehnicii legislative, derogările trebuie formulate restrictiv și explicit, pentru a evita conflictele de interpretare. Potrivit art. 114 alin. (4) din Legea nr. 108/2016, „(4) Urmare a analizei pieței cu amănuntul a gazelor naturale și după organizarea consultărilor publice cu participanții la piața gazelor naturale, Agenția stabilește, printr-o hotărâre, până la 1 octombrie 2025, un calendar privind restricționarea graduală a accesului consumatorilor finali, alții decât cei prevăzuți la art. 89 alin. (1), la furnizarea gazelor naturale în contextul	Se acceptă Întru excluderea unor eventuale interpretări ale reglementării respective, la art. II alin. (3) din proiect se precizează că derogarea de la art. 108² alin. (3) din Legea nr. 108/2016 se aplică doar în raport cu prevederile ultimului enunț al acestui aliniat. Suplimentar, Nota de fundamentare a fost completată cu descrierea necesității includerii în proiect a derogării respective. Potrivit prevederilor art. 108² alin. (3) din Legea nr. 108/2016, cantitatea de gaze naturale ce urmează să fie stocate, de către fiecare furnizor de gaze naturale obligat, se stabilesc de Agenție ținând cont de cota de piață a fiecărui furnizor de gaze naturale obligat, pentru trimestrul precedent. Cota de piață aferentă trimestrului I, a fiecărui furnizor de gaze naturale se determină în baza cantităților de gaze naturale furnizate către consumatorii finali. Pentru a determina cota de piață a furnizorilor obligați de a constitui stocuri de gaze naturale, în corespundere cu art. 108² din Legea nr. 108/2016, ANRE examinează toate rapoartele transmise de către

obligației de serviciu public prevăzute la articolul menționat, condițiile specifice de furnizare a gazelor naturale către aceste categorii de consumatori finali, precum și obligațiile furnizorilor. Începând cu cel târziu 1 aprilie 2026, obligația de serviciu public nu se aplică în raport cu consumatorii noncasnici mari. Calendarul menționat la acest alineat poate fi revizuit anual de către Agenție numai în raport cu consumatorii finali asupra cărora încă nu a fost aplicată restricția prevăzută de prezentul alineat.”. În context, se va analiza suplimentar dacă actul normativ prin care s-a aprobat calendarul citat, conține reglementări privind determinarea cotei de piață a fiecărui furnizor de gaze naturale obligat, astfel încât aceasta să fie necesar a fi actualizată de Agenție, ținând cont de cantitățile de gaze naturale consumate în trimestrul precedent de către consumatorii care au migrat de la un furnizor la altul. În urma celor indicate mai sus, art. II alin. (3), în forma expusă, nu se acceptă.	furnizori, precum și identifică toate datele necesare pentru a determina cota de piață respectivă. În conformitate cu art. 97⁵ alin (7) din Legea nr. 108/2016, trimestrial, Agenția elaborează și publică pe pagina sa web oficială, raportul de monitorizare a pieței gazelor naturale, în care se indică inclusiv prețurile medii înregistrate, <i>cantitățile tranzacționate</i>, numărul de furnizori și traderi, precum și indicatorii de concentrare a pieței. Raportul respectiv este o confirmare suplimentară a mărimilor cotelor de piață determinate pentru fiecare furnizor. În contextul aprobării de către Agenție a calendarului de liberalizare a pieței gazelor naturale, la 1 aprilie 2026 consumatorii mari, respectiv 1 aprilie 2027 consumatorii mijlocii (HANRE nr. 564/2025), urmează să procure gaze naturale de pe piața concurențială fiind restricționat accesul la furnizarea în cadrul obligației de serviciu public prevăzute la art. 89 alin. (1). În aceste condiții, pentru anii 2026 și 2027 cota de piață din trimestrul precedent nu va reflecta realitatea pieței gazelor naturale la momentul stabilirii obligației de stocare. Respectiv, în cazul menținerii formulării actuale, furnizorului cu obligație de serviciu public îi va fi impusă o obligație de stocare disproporționat de mare. Prin urmare, prin reglementarea respectivă se va lua în calcul volumele de gaze naturale aferente consumatorilor care vor migra de la un furnizor la altul.
Potrivit notei de fundamentare, prin proiect se propune stabilirea obligației de stocare a gazelor naturale către entitatea responsabilă de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii transnistrene, în conformitate cu nivelul stabilit de către Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor. În contextul citat, se recomandă consultarea proiectului în cauză cu Centrul de Armonizare a Legislației, pentru a se determina dacă acesta cade sub incidența actului normativ cu relevanță UE și a reglementărilor aplicabile acestuia, în conformitate cu art. 31 alin. (2) și (4) al Legii nr. 100/2017. Potrivit acestui articol, proiectele actelor normative cu relevanță UE sunt marcate cu sigla „UE”, conțin clauza de armonizare și sunt însoțite de tabelul de concordanță.	Nu se acceptă Prin modificările efectuate la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale prin Legea nr. 429/2023 pentru modificarea unor acte normative, Republica Moldova a transpus parțial (doar prevederile ce se aplică țărilor care nu dispun de instalații de stocare a gazelor naturale) Regulamentul (UE) nr. 2022/1032 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor naturale, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

			La etapa consultărilor publice a Legii nr. 429/2023 prin care a fost transpus parțial Regulamentul (UE) nr. 2022/1032, în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (4) și art. 35 alin. (2) al Legii nr. 100/2017 a fost elaborat tabelul de concordanță și transmis proiectul actului normativ către Centrul de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația UE. Având în vedere situația specifică din regiunea transnistreană, în contextul în care întreprinderile care exploatează rețelele de gaze naturale și asigură furnizarea gazelor naturale în regiune nu aplică principiile stabilite în Legea nr. 108/2016 și acquisul comunitar, în redacția actuală a art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 a fost propus un nivel al obligației de stocare calculate reieșind din consumul mediu anual din perioada precedentă de cinci ani al consumatorilor protejați, și nu calculate reieșind din consumul mediu anual (total) al regiunii așa cum este prevăzut în Regulamentul UE 2022/1032. Totodată, ținând cont de incertitudinea actuală privind asigurarea continuu a livrărilor de gaze naturale către regiunea transnistreană, întru diminuarea riscurilor de aprovizionare, proiectul prevede modificarea art. 85¹ în scopul asigurării monitorizării modului de utilizare a acestor stocuri pe parcursul perioadei sezonului de încălzire, utilizării graduale a acestor stocuri, precum și întru alinierea nivelului obligației de stocare a gazelor naturale în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2022/1032.
17.	Centrul Național Anticorupție Scrisoarea nr. 06/2/8713 din 14.05.2026	Raportul de Expertiză Anticorupție Nr. ELO26/11464 din 14.05.2026 la proiectul de lege pentru modificarea art. 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (referitor la securitatea aprovizionării cu gaze naturale) a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017. <i>Concluzia expertizei:</i> În nota de fundamentare se menționează: „Proiectul de lege este elaborat întru diminuarea riscurilor privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, inclusiv a regiunii transnistrene. Scopul principal al proiectului constă în stabilirea și implementarea unor reglementări ce vor contribui la promovarea securității energetice”.	Se ia act

		În acest sens, se propune modificarea articolului 85¹ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, articol care reglementează aprovizionarea cu gaze naturale a regiunii transnistrene în care activează operatorii de sistem nelicențiați. În final, menționăm că, în redacția propusă, proiectul nu conține factori și riscuri de corupție.	
--	--	---	--

Secretar general al ministerului

Digitally signed by Grițco Andrei
Date: 2026.06.05 10:31:19 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

semnat electronic/

Andrei GRIȚCO